

ZADNJE GLASOVANJE KOLODVORSKIH USLUŽBENCEV.

USLUŽBENCI SE VARNJEJO NA DELO, ORGANIZACIJA OSTA NE OHRANJENA.

Stavka ni mogla končati drugače, kajti sloga je, naloga tiha.

Chicago, Ill. — Končala je stavka kolodvorskih uslužbencev in sicer na ta način, ki je za evropskega delavca nerazumljiv, ako ne prebiva še vedno let v Ameriki in ne študira pazno strokovnega gibanja v Ameriki rojenih delavcev.

Večinski glasovni jele akovinski poročila, da kolodvorski uslužbeni stavkajo, uslužbeni so pa trdili, da ne stavkajo, ampak da so na poštenih, na katerih ostanejo, dokler železniške družbe ne priznajo njih zahtev. Kasneje so uslužbeni bili pri volji oditi na delo, če železniške družbe priznajo starostne pravice uslužbencev, kar so pa železniški podjetniki odklonili.

Stavka kolodvorskih uslužbencev je bila zelo neprijetna reč za železniške podjetnike, kajti kljub temu, da so skoraj vsaki dan izjavili, da so mesta stavkajočih kolodvorskih uslužbencev zasedena z izkušnjimi železničarji, je vladal pravi kaos v železniškem prometu. Zaradi te stavke so bile omejene tudi razne industrije, ker ni bilo mogoče dobiti strovin in je bilo težko pošiljati dovršene produkte na trg. Do prvega septembra so železniške družbe niso dosti brskale po vsej kolodvorski uslužbeni na delo, ker je bil deficit na železnici poravnau po zakonu in državne blaginje. Po prvem septembru je pa šel ta deficit na račun železniških družb in storil je bilo treba nekaj, da stavka konča in nastanejo zopet redne prometne razmere na železnici, kajti železniški podjetniki so dobro vedeli, če ostanejo še nadalje kaplne prometne razmere na železnici, da bo v blaginji deficit, čeprav je bila ravnokar povzeta vrnina.

V koliko so železniške družbe popustile, da je bila stavka končana, o tem špekulirajo poročevalci še malo in poskušajo, da se dobe ja sva poročila od organizacije kolodvorskih uslužbencev.

Prihit fakti pa ostane, da je največ do sedanjega položaja pripomogla nesloga med železničarji, ki se dele v razne organizacije in je organizacija nastopila proti organizaciji. In kjer je nesloga, tam ni uspeha.

Ko so špekulirali poročevalci privikrat zaključili v večinski glasovni, da je bila večina glasov oddana, da se kolodvorski uslužbeni vrnejo na delo, so podjetniki John Grunau, ki je vodil kolodvorske uslužbenice, izjavili, da je oddanih tri sto glasov večine za nadaljevanje stavke. Med kolodvorskimi uslužbeni se slišijo glasovi, da so kompanijski podpredniki podtaknili volilne listke v volilne šare, na katerih je bilo zapisano, da se vrnejo kolodvorski uslužbeni na delo.

Kasneje so kolodvorski uslužbeni obdržali sejo in predložili je Grunau. Špekulirajo poročevalci nam priznajo, da je Grunau dal vred par lažljivih špekulirajočih poročevalcev in dvorane, na kar je šel prišlo zborovanje. Na tem zborovanju so pa kolodvorski uslužbeni glasovali zopet, da se vrnejo na delo in da ni bilo najmanjših opozicij proti predlogu. Kje so dobili špekulirajoči podpredniki tako poročila, ko so bili vrženi iz dvorane, tega poročevalci ne povejo.

RUDARJI SO PREJELI DROBTINE.

PODJETNIKI SO PA ZNALI POVIŠATI CENO IN ODRETI KONUMENTE.

Tako izjavlja ekonomist W. Jett Lauck.

Washington, D. C. — W. Jett Lauck, poštovalni ekonomist rudarske organizacije U. M. W. of A., izjavlja, da so premovalniški podjetniki na polju trdega premoga okubili prebivalce na atlantskem obrežju za petnajst milijonov dolarjev od prvega maja.

Da se je to zgodilo, je do tega pripomogla tudi komisija, ki je priznala le sedemdeset odstotkov mešnega povznanja na rudarje na polju trdega premoga. Podjetniki so podražili premog za en dolar pri toni, čel, da se mesda povisa za trideset odstotkov.

Trečji za predstavnika ene te ne premoga so se povzeli komaj za petdeset centov po novi masni lastnici.

"Ali to je le napel rešnica," pravi ekonomist Lauck. "Podražitev premoga pri rudnikih za en dolar je bila večkrat pomnožena. Pred prvim majem so prodajali antracit v Washingtonu za domačo vporabo po \$11.80 tona. Danes pa kotirajo tona po \$16.50, premog se je torej podražil za \$4.70 pri toni. Premog se je podražil tudi v drugih velikih mestih."

Lauck opozarja na dejstva, da so rudniški delavci predložili pri zaslišanju pred komisijo podatke, tako da se lahko dokazalo fakti v detajlih. Proti temu dokazovanju so vzorjali vsi delavci premovalniški podjetniki in komisija je odločila, da se podatki držajo v zapiranih.

Lauck izjavlja, da je odlok komisije zanj veliko presenečenje in nezadovolje, ker so premovalniški podjetniki vse čas pri zaslišanju zatirjali, da so za tako povznanje mešda, da zadostuje za pošteno človeško prehranitev, da rudarji zaslužijo toliko, kot potrebujejo za dostojno človeško življenje.

Ekonomist Lauck nadaljuje, da se mora cena trdnemu premogu znižati najmanj za \$1.85 pri toni; da se tako povrne denar komplementom, ki jim je bil vzeti iz njih žepov po prvem maju. Dalje dostavlja, da se mu zdi, da odborniki rudarske organizacije ne bodo kos položaju. Povdarja tudi, da minimalna dnevna mesda znaša \$4.20, medtem ko je bila rudarjem na polju mehkega premoga priznana minimalna dnevna mesda po šest dolarjev in kasneje povznan na \$7.50 v Illinoisu, na \$6.75 ali \$7 pa v državah Ohio in Pennsylvania. O mogočem nepokoju pa pravi Lauck dobesedno:

"In kadar pride nepokoj, če pride, tedaj je moja sodba kot človeka, ki ni prisadet, kajti odkar je bila zadeva rešena, nisem več prisadet pri stvari, tedaj naj bo ljudstvo podano s obzoro proti uniji ali njenim odbornikom, ali siromakom v antracitnih rudnikih, katerim so rekli podjetniki pri zaslišanju v Seranton, da \$3.34 na dan zadostuje za življenje, ker imajo rudarji priliko, da si pridolajo zelenjavo na vrtu in reče prašiče, kokoši in krava, da lahko živijo svari in čel zrak in lepe pokrajine in da naj bodo temu primerno tudi hvalečni."

VOJENIKI DOBE POVIŠANO MENDO SREČ BOJA.

San Francisco, Cal. — Lokalna organizacija vojnikov štev. 85 je izvajala povznanje mešda brez stavke. Podjetniki so podpisali novo pogodbo, po kateri se povisa mesda za petdeset centov na dan. Minimalna dnevna mesda znaša sedem dolarjev, maksimalna pa sedem dolarjev in pol.

lodvorskih uslužbencev ostane ohranjena, čeprav so kolodvorski uslužbeni vrnejo na delo.

KDO PODPIRA STARI STRANKI Z DENARJEM.

TVERKA MORGAN & CO. PODPIRA OBE STARI STRANKI.

Tako je izjavil predsedniški kandidat delavske farmarske stranke pred senatnim odsekom.

Chicago, Ill. — Senatni komitej vodi zaslihanje o prispevkih v volilni sklad starih strank. Republikanski senatorji se trudijo dokazati, da je demokratska stranka prejela denar v volilni sklad iz Wall Streeta, demokratski senatorji pa žele dokazati ravno to republikanom.

Zaslihan je bil tudi Christensen, kandidat delavske farmarske stranke, ki je dejal, da je za ljudstvo vseeno, katere starih strank smaga štrtega novembra, kajti če se to zgodi, bodo imeli glavno besedo vrnjeni kapitalisti in podjetniki. Ko je Christensen dokončal svojo izjavo, ga senatorji niso več izpraševali. Menda se se hali, če gredo v detajle, da bo Christensen še več povedal, kar povzroči, da ljudstvo padejo lukine raz oči in da čimprej spregleda.

V teku svoje izjave je pa Christensen med drugim dejal tudi tole:

"Naša želja je, da se strinjamo v tem s vami, da sta obe stranki finančni in v Wall Streetu, da obe obvladujejo enake nevidne sile in mi sugestivno s splošovanjem, da komitej, kar je to njegova javna dolžnost, takoj informira državo na podlagi odkritih faktov, da je vseeno, katere teh dveh strank smaga pri volitvah, in da ostane vlada neodvisna štirih let v rokah demokratskih kapitalistov in industrijalcev, ki skoni zadnjih trideset let negotovoma gospodarje nad vlado."

"Pripravljeni smo ob tem da, da opozorimo komitej na nekatere svetle fakte, ki kot stari v možganih enega človeka, ne dovolijo nobenega dvoma o samostojnosti obtožnice, ki jo vam predložim."

"Za primero, da postoje dvojni politični atiki kapitalistične kombinacije, vas opozarjam na vpliven finančni zavod v Združenih državah, posebno na tvrko J. P. Morgan & Co. Ta tvrka podpira odprto po dveh svojih članih republikansko in demokratsko glasovanje v tej kampanji. Njen republikanski agent je Henry P. Davison, član tvrke, ki je zadnji petek obiskal senatorja Hardinga v Marionu in je naznanil, da bo podpiral republikanske kandidate. Na drugi strani je pa še pred manj kot dvema tednoma dnevniki "New York Evening Post," ki ga lastnje neki drugi član tvrke, Thomas W. Lamont, naznanil podporo demokratskim glasovnicam."

Koncem svojega govora je priporočil reforme, ki naj bi odpravile nabiranje prispevkov v volilni sklad in propaganda naj bi se za vse stranke vršila enako in iz enakih sredstev. Po njegovem priporočilu naj bi vsake stranka imela pravico do enega stolpca v določenih in volilnih dnevnikih, da poda svoje fakte in razvije pred volilni svoj program.

VELIKA NEZGODA V PREMOROVU.

Louisville, Colo. — (Izvirno poročilo). — V premorovu v Globeville, Colo., se je pripetila 7. septembra t. l. velika nesreča, v kateri je bilo okrog 50 delavcev več ali manj ranjenih, od katerih je še nekaj podleglo poškodbam. Šest rudarjev je bilo takoj ubitih. Pogrebi žrtv se vršijo vsaki dan. Prve žrtve so pripeljali 7. septembra pozno zvečer v tih pogrebni avtomobil.

Marsikateri rudar bo za vedno poškodovan. Obrat v rudniku je popolnoma ustavljen. — Frank Hafner.

SOVJETSKA ARMADA V NOVI OFENZIVI.

VRANGEL "POČIVA".

Generalna mobilizacija v Rusiji je končana in rdeča armada je udarila na dveh frontah.

Berlin, 14. sept. — Današnje brezlično poročilo iz Moskve se glasi, da so sovjetske čete v Galiciji v ofenzivi na obeh straneh Brodija in zopet prodirajo proti Lvovu. Rdeča kavalerija je poglala v beg Poljake in Ukrajince, ki pomagajo prvim. Vranglova ofenziva na krinski fronti je ustavljena.

London, 14. sept. — Brezlična brzojavka iz Moskve sporoča, da se je pričela nova ofenziva proti Poljakom in poljske čete se umikajo izpred Brest-Litovske.

Brzojavka dostavlja, da je generalna mobilizacija v Rusiji končana, sovjetske armade so reorganizirane in ofenzivne operacije so v teku proti Poljakom in baronu Vranglu na Krimu.

Varšava, 14. sept. — Poljski generalni štab javlja, da so Poljaki naleteli na močan ruski odpor severovzhodno od Brest-Litovske. Vahodno od reke Bug so poljske čete osvojile nekaj lokalnih postojank.

Pariz, 14. sept. — Uradno poročilo iz Sebastopola se glasi, da je general Vrangel prenehal s prodiranjem in prišel "stabilizirati svoje črte" severno od Oriheleva.

Drugo poročilo pravi, da je sovjetska armada v okolici Relta (Patalja) dobila velika pojačanja.

Carigrad, 15. sept. — Angleški oblaštniki v Turčiji so skakali, da so imeli val ruskih vojakov v Carigradu splošni v planinah na nabljanje Vranglovih rakusov, kjer bodo mobilizirani in poslani na Krim. Vrangel je sklenil v Carigradu finančno-ekonomsko konferenco, na kateri so navzoči sledeči: Krivošin, ministriki predstavniki Vranglove vlade; Bernatki, finančni minister; gospa Barkova, žena ruskega bankirja in bivšega finančnega ministra v carjevi vladi; Kokovev in Krompina, ruska bankirja, ki sta prišla iz Pariza.

TRJE SLADKORNI PROFITARIJ OBOŽENI.

Chicago, Ill. — Zvezni komisar Mason je izdal tiranico proti trem uradnikom Gurinjan Candy kompanije, ki so obtoženi, da so uganjali profitarstvo, a sladkorjem. J. A. Miller, namestnik delavskega pravdnika, je predložil dokaz, da je družba prodala dva železniška voza sladkorja in da je imela pri vsakem funtu 15% profita. Njen čisti dobiček je znašal \$19,454.

Kljub temu se nekateri ljudje povprašujejo, kako nastanejo milijonarji.

POBESNELI SLON JE POVZROČIL PANIKO.

Salina, Kans. — Slon "Snyder" je zdijval in je pričel preobračati železne kletke, v katerih so bile divje živali. Kletke, v kateri so bili štirje levi, je vrzel pet in trideset živiljev daleč. Na slona so streljali s petimi puškami in porabili so precej streliva, preden se je slon smrtno zadet zgrudil na tla. Slon je vreden deset tisoč dolarjev. Zhesnel je tik pred začetkom predstave in ljudstvo je prestrašeno bežalo na vse strani.

ENVER PAŠA, PREDSEDNIK V TURKSTANU.

Carigrad, 14. sept. — Iz Kavkazije je prišla vest, da je Enver paša postal predsednik republike Turkstana in vrhovni poveljnik sovjetskih armad v orijentu.

VREME.

Chicago in okolica: V četrtki nestalno, toča goroka. Južni vetrovi. Temperatura v zadnjih 24. urah: najvišja 72, najnižja 67. Sonce izide ob 6:29, zaide ob 7:02.

FRANCIJA ZAPRLA MEJO PRED ITALIJANI.

GIOLITTI JE OBVESTIL KAPITALISTE, DA JIM NE BO POMAGAL Z VOJASTVOM.

Splošna delavska zveza v Italiji zahteva, da se legalizirajo sovjetske tovarne.

Rim, 14. sept. — Italijanska vlada je informirala Evropske tovarnarje, da ne šeli vpeljati vojaških čet za lagon delavcev in zasledenih tovarn. Tovarnarji so nato sklenili, da ne pojdejo v bližino svojih tovarn, dokler traja sedanja kriza.

Pariz, 14. sept. — Francosko-italijanska meja je zaprta. Vlada ne taji tega poročila. V Parizu je zavladalo razburjenje; nihče ne ve, kaj se godi v severni Italiji. Domneva se, da je francoska vlada zaprla mejo ne samo radi tega, da prepreči potovanje iz Italije v Francijo in narobe, pač pa tudi zaradi censure neljubih poročil o gibanju italijanskega delavstva.

Pariz, 14. sept. — "La Populaire", glasilo levoga krila francoske socialistične stranke, piše, da se iz položaja v Italiji lahko porodi druga Rusija na meji Francije. Francoski socialistični voditelji so izvedeli, da je italijanski kralj Viktor Emanuel že prošil Francijo in Anglijo za vojaško pomoč, ako pride do civilne vojne v Italiji.

Milan, Italija, 14. sept. — Delegatje Splošne delavske zveze in socialistične stranke, ki nadaljujejo zborovanje v tem mestu, so včeraj sprejeli resolucijo, ki zahteva, da se takoj skliče parlament, ki naj sprejme zakon v smislu katerega bodo delavci brez svoje kontrole in obratovlji tovarne potom svojih svetovlj.

Rezolucija se glasi: "Zahtevamo, da se takoj skliče zasedanje poslanske zbornice v svrhu, da se razpravlja o položaju in predloži zakon, ki prinesejo radikalna zakonodajna ukrepe za rekvizicijo industrijalnih delavnic pod vodstvom in upravo delavcev. Omenjeni zakon ima pripravi pot za direktno delavsko kontrolo industrij v interesu splošnosti."

Rezolucija je bila takoj po sprejemu brzojavljena ministrskemu predsedniku Giolittiju in predsedniku zbornice.

V nedeljo je bil mir v Milanu. Delavci so prenehali s okupacijo tovarn zunaj kovinarske industrije. Obratovanje v kovinarskih tovarnih se nadaljuje pod vodstvom delavskih svetov in tovarniških odborov, ki so zaključili, da delavnik traja začasno dvanajst ur, dokler se ne uredi produkcija po novem sistemu.

Včeraj so se ponovila pogajanja med zastopniki Splošne delavske zveze in tovarnarji. Delavce zastopa socialistični poslanec Daranoga, ki je povedal tovarnarjem, da edina podlaga za sporazum je, da delodajalec priznajo pravico kontrole nad tovarnami. Danes se nadaljuje konferenca.

PEKOVSKI DELAVCI ZMAGUJEJO.

New Haven, Conn. — Stavkajoči pekovski delavci zmagujejo. Podjetniki so se precej časa ustavljali zahtevam delavcev, a ker s trmoglavostjo le niso mogli gnesti testa in peči kruha, sta se dva največja podjetnika v mestu podala in podpisala pogodbo z organizacijo delavcev. Temu zgledu sledi tudi kmalu mali podjetniki.

DELAVSKI GENERALNI ŠTAB V ANGLIJI.

London, 14. sept. — Kongres strokovnih unij v Portsmouthu je bil v soboto zaključen. Na kongresu je bil sprejet načrt za ustanovitev delavskega generalnega štaba, ki nadomesti sedanji parlamentarni odbor. Generalni štab bo imel 30 članov in v njem bo zastopanih osemnajst strokovnih organizacij.

ANGLEŠKI RUDARJI RAČUNJO NA SOLIDARNOST V AMERIKI.

MOREBITNI UVOZ AMERIŠKEGA PREMOMA TRKOM STAVKE.

Sporazum s kanadskimi rudarji za skupno akcijo.

London, 14. sept. — Voditelji rudarske organizacije zanikajo poročila, ki jih je zadnje nedeljo razstila Reuterjeva agentura, da rudarji v Angliji delujejo, da nastavkajo tudi rudarji v Združenih državah dne 25. septembra, ko preneha delo v angleških rovin. Voditelji pravijo, da ne vedo nič o tem, priznavajo pa, da se vrše pogajanja z rudarji v Kanadi za skupno akcijo.

V slučaju, da se tekom stavke poskuša uvažati premog iz Združenih držav, bodo rudarji v Angliji seveda apelirali na ameriške rudarje za solidarnostno akcijo, ampak eksekutiva Rudarske zveze je mnenja, da bo apel nepotreben, kajti Amerika nima toliko premoga, da bi zalagala Anglijo v toliki meri, da bi škodilo stavki.

Vsa znamenja kažejo, da se že izčrpana vsa sredstva za izravnanje spora med rudarji in vlado. Stavka se mogoče odvrne za minuto, ako vlada popusti, ampak rudarji ne kažejo najmanjšega razpoloženja, da bi oni popustili.

Londonška vlada se je prišla pripravljati za krizo, ki bo sledila stavki. Odmeki sladkorja bodo znižani na polovico in vsa druga živila bodo omejena in regulirana. Robert Horne, minister za kupnjo in delo, je dejal, da je stavka neslogibna, če bodo rudarji poskušali diktirati vladi, po kakšni ceni se sme prodajati premog na drobno. Prva kriza pride na železnice, v največji promet omejen je na najpotrebnejše vlake.

STAVKA PRI AMERICAN CAN COMPANY JE SPLOŠNA.

Seattle, Wash. — Zaradi stavke strojnjkov v tovarnah American Can kompanije je prizadetih na pacifični obali do tri tisoč delavcev. Tukajšnji strojniki so zahtevali iz solidarnosti do svojih tovarnarjev, ki stavkajo v podjetju te kompanije v Newarku, N. J., še dva meseca. Stavkarji zahtevajo povznanje mešda, kateremu se pa kompaniji trdovratno vpira, da siraivo nele znižati cene svojim produktom in tako pokazati s dobrim zgledom, da je za znižanje cen.

ZUPAN IN MIROVNI SODNIK OBOŽEN TROJSTAVJE.

Chicago, Ill. — "Laddie" Haymen, zupan Posena, malega predmestja, je obtožen, da je prejel dve sto dolarjev podkupnine, da je bilo izročenih 240 zabojev žganja lastniku Romerjeve občestne krme.

Zvezni komisar Mason je izdal proti njemu tiranico. Hayman ni le zupan, ampak je tudi mirovni sodnik in kot tak je strah vseh avtomobilistov, ki vozijo skozi malo mesto.

GLADOVNI STAVKAR UMEL PO PETDNEVNEM POSTU.

Woodland, Cal. — Delavec Andrej Jager je umrl v tukajšnji okrajni bolnišnici po petdnevem postovoljnem postu.

Križarka "Pittsburg" potegnena s kleti.

London, 14. sept. — Ameriška križarka "Pittsburg" ki je zadnji teden naselila na kleti blizu Libave v Baltičkem morju, je bila zadnje soboto potegnena na globoko in potem so jo odvlekli v libavsko pristanišče, kjer jo bodo popravili. Z ladje so morali izločiti premog, strelivo in proviant predno jo je bilo mogoče spravi na kleti.

S pokopališča.

Samujoči zvonec na pritrjevanju drugu se je zabil, pretrgal mrtvaško samoto na pokopališču in urno je cingljat kot bi kričalo dete. S svetlimi rešitvami obrabi se se zbirali pred mrtvašnico gospodje vsi v finih črnih oblekah in za njimi črno oblečene dame. Zvonec je cingljat, mrtvaške bile so volio donele in v zraku se je mešal prijetni duh kadila s težkim vonjem lojevih sveč.

Svetla množica se je razmaknila, prikazala se je fina rakev, lepo se je svetila v solne, lepo je blestelo srebro na njej in fino tkano nakitje je šarelo kot bi gorelo v solne in refleksi bogatih venecv in oblek so drzno padali na mirne ciprske senice.

Množica se je razvrstila v pare, spreved se je zabil in po pokopališču se je razila žalost in strah, ko je donel močeno ubrani rekvem in tedaj se mi je zazdelo, da so se ob teh melodijah zdrnili celo gomazeti se črvi v zemlji. Zadnji, deset korakov za sprevedom sem stopal mehnično za to polno in popolno družbo, a ker sem se pa hipoma začutil nepovabljene, sem obstal, naslonil se ob visoki nagrobni spomenik in zrl v tla.

Iz težke omotice so me zdrnili štirje komati, raztrgani grobarji, ki so tik mene nesli mrtvega rakev — ah bože moj! kakšna rakev je to bila; par nepočobnih, starih, umazanih deek je bilo zbitih tako slabo, da sem videl akoli odprta posamezne dele slabe obleke in košeno roko mrtvega, spomni sem, da je bila ženska, be-radec spremljevalci in te senice so hitele svojem in s svojim arioma-tivom, brzo so hiteli, kot bi bili truplo ukradli, hiteli so, kot bi jih bilo ariam beraštva, bili so tihi, ne-mi in ni zvoni zvonec, in nihče ni bil na njem, nihče ni pel rekvema, nihče (blagoslovil), nihče molil, ni bilo venecv, ne kadila, ne kriše, ne štiri razsepami grobarji, kot štiri senice so bili berašci spremljevalci in te senice so hitele s svojim arioma-tivom po pokopališču dalje, tje na posebni oddelek, kjer ni spomenikov, kjer ni spomenik, kjer ni visokih spomenik, hiteli so tje beraši med seboj, in na njem sem hitel jas in a nami je šlo mesto kadila polno, mesto molitve in pesni lahni spomladni vetri.

Dva vrvi sta zadržali, deske so se narodno zvalile, zaropotale hrešče, pokazale svoje preperelo ne-mo in sirotino truplo — grobarji so se spogledovali, zakleli in plju-nili v roke in prst je ubito zaropotalo — in z nasprotni strani pokopališča je odmevala na-grobna in z nasprotni strani je sadihalo po kadilu in blagoslovu — in prst je ubito zaropotalo vedno tiste in tiste kot bi ariani sneg; in na grobarjeve in moje doko so tedaj padali štirje mrtveci.

"Koga ste zakopali?" sem vprašal svoje grobarje. Sovražno so me tedaj pogledali. Oči so jim za-plamtele, krepkeje so stivali lo-pate, hitreje sipali prst in nihče ni ni odgovoril, le tiha prst je menda odgovorila, da smo mi sami zakopani, da ne prerodimo.

"Pa zakaj ni nihče mrtveca blagoslovil, zakaj nihče zvonil?" sem silil v grobarje. "Kdo bo plačal blagoslove, kdo zvonjenje, blagoslov je danes denar, danj mi ti mla-dec deset kron in naredil bom le-po grobnico tet zasuti ženski, sam-o deset kron mi daj!" mi je naj-starejši odgovoril.

Pa tedaj nisem imel niti ene krome in zato sem hitel in bečal a pokopališča, nisem molil ne zdiho-val, le po ušesih mi je brnelo: de-nar je vse, poštenje je denar, mo-ra je denar, vse je le denar in ari se je nikalo in sililo v glavo.

Ni se nisem čutil več, ko sem pri vchodu a pokopališča naletel na postrežka, ki je v revnih deščicah nesel asbiti dvoje otročjih trupel in ko je kadil a velike pipe in pljuval. Vse je le denar mi je de-jalo, pogledal sem ga in na čaki njegovi sem videl dvakrat števil-ko devetnajst.

Nacionaliziranje rudnikov v Če-hoslovakiji.

Praga, Čehoslovakija. — Na prižek delavstva je vlada zadnji mesec nacionalizirala rudnike v republiku. Vsi rudniki so zdaj pod absolutno kontrolo vlade. Vse po-godbe, sklenjene med privatnimi lastniki rudnikov in drugimi pod-jetaki so razveljavljene.

Inozemstvo.

Aleksander v Parizu.

Benotke, Italija, 14. sept. — Srbski regent Aleksander je od-potoval v Pariz, kjer se bo posve-toval z zavezniki diplomati o položaju na Reki, kjer je d'An-nunzio proklamiral neodvisno re-publiko a polsvojtsko in polsred-njeveško konstitucijo. Italijanska vlada gleda na največji d'An-nunziove eksperiment z isto brez-briznostjo kot je doslej gledala na vse njegove eskapade. Italijani so radovedni, kaj bo zdaj storila Jugoslavija. Italijanski nacionali-sti so sami izgubili upanje, da bo Reka kdaj pripadla Italiji in njih-ova želja je, da ostane pri neodvisni republiki. Ako Jugoslavija pripozna neodvisnost Reke in izprazni Albanijo, tedaj Italija roma in bo prepustila Dalmacijo Jugoslovanom.

Toda po vesteh z Reke ni d'An-nunzio nikogar zadovoljil a us-tavo svoje republike. Socialistom je nazadnjaška, burkanski pa preveč boljše, medtem ko Hrvatje ne dajo nič na vao stvar. Sociali-sti pritožujejo, da so jugoslovanski delavci dobili premalo zastopstva v "sovjetski" dočim amatrsko re-ški trgovi in bankirji vao stvar za ponikanje Reke; oni bi radi imeli staro ustavo, kakršna je bila pod vlado Ogrske.

MacSwiney v mirivlu.

London, 14. sept. — Korški žu-pan MacSwiney, čigar glavnica stavka stopa danes v tridesetletni dan, je bil sinoči v popolnem mirivlu. Udje so mu otrpeli, kljub temu pa j pri popolni za-vesti.

Njegova žena je večeraj naslo-vila apel na ameriškega poslanika in poslanka drugih držav v Lon-donu, da naj njihove vlade store kak korak v prid njenemu so-pogu.

Kako se zmenijo na lige narodov. — Pariz, 14. sept. — Francoski in belgijski socialisti ostro prosta-jejo prsti vladam v Parizu in Bruslu, ki nobota predložitia kaj-štvu lige narodov besedilo sika-terih točk v pogodbi na francoski belgijsko militariistično ališio. Osemaletni den v uslovih lige na-rodov dolga, da morajo vse dr-ve, ki so članice lige, predložiti ligi vse rajne pogodbe. Navedli so, ki ni članice lige, je pa predložiti tajništvo lige tekst vseh pogodb, ki jih je sklenila v času odhaja versalske pogodbe v veljavi.

Rusi še vedno umirajo za carja. — Kopenhagen. — Iz Moskve po-ročajo, da je "Velikaja Reka" v Sebastopolu (kjer gospodari Vrangl) priobčila 22. maja t. l. sledeče namerilo: "Kavalski polk se jutri udeleži službe božje v katedrali sv. Vihidmirja, kjer se bo štala naša in naše častni-kov in vojakov, ki so padli za vo-ro, carja in domovino." — "Liti "Južni Vihidmir" v Simfe-repolu (tudi na Krimu) je komen-tiral omenjeno namerilo a spre-panjem, da za katerega carja u-mirajo ruski vojak. Nekaj dni pozneje je uredništvo lista pre-šlo od častnikov dotičnega polka sledeči odgovor: "Konjeniki so vedno in še danes umirajo za ru-skega carja, ki je bil in ki še bo."

Sovjetski poslanci zapustili Lon-don.

London, 14. sept. — Leonid Krasin in Lev Kamenev, poslanci ruske sovjetske vlade, sta imela poslovlino konferenco s Lloyd Georgem na kar odpotujeta brez odloga v Moskvo, kjer predlošita sovjetski vladi nove protipogorje za otvrtitev trgovine z Veliko Britanijo.

Giolitti se je spril nad Wilsona.

Aix Les Bains, Francija, 14. sept. — Italijanski ministralni pred-sednik Giolitti je tukaj a inter-vjuu udaril po Wilsonu, ki se po njegovem mnenju "preveč vitka v jadransko vprašanje". Giolitti je dejal, da bo Italija rekila vprašanje Reke a Jugoslavijo samo brez Wilsona ali koga drugega.

Potres na Škotskem.

Comrie, Škotska, 14. sept. — Večeraj se je tukaj pojavil močan potresni sunek. Ljudje so se tako ustrašili, da so pobegnili na plano in dolgo časa se niso upali vrniti v stanovanja. Posebno škodo ni bilo.

Novice iz Jugoslavije.

Položaj v Trstu.

V Trstu in o-kolici se vauk dan dogajajo šte-vilne tatvine in umori. Tako sta se dogodila v enem tednu dva in-mora, in sicer nekega Davanza in Mazelija, v ulici Borsia in v ulici Ohiga. Lesti poročajo, da vsa po-llelja tekmuje na delu, da zasle-di zločince in da njeni glavar-cav. Carnai ni tri dni ne jedel ne spal. Dne 18. avg. se je pa do-godil roparski napad v Brezovici na nekega Franceta Vatocea in njegovo mater, ki ima v Brezovi-ci trgovino z mešanim blagom. Napadli so ju ponoči v postelji, oba zvezali, da se nista mogla braniti in vptiti, Franceta Vato-cea na tudi nevarno ranili na glavi. Odnegli so raznega laga in do-barja za okroglo 10.000 lir. Sodni se, da so zločinci italijanski voja-ki.

16. avg. je prišlo na glavnem trgu zopet do streljanja. Uradno poročilo se glasi: Dne 16. avg. zvečer ob 10. uri je pred "Barom Italia" nastala pravcata bitka. Tepli so se in streljali tudi. Stvar se je odigrala tako-le: Večje šte-vilo članov "bojevniške zveze" se šlo mimo "Bar Italia" ter se srečalo z nekoliko mladimi socia-listi. Enemu "bojevniku" se je zazdelo, da je spoznal med socia-listi dotičnega, ki je avočas pri-Sv. Jakoba pokleno natpel "bo-jevniška" Zamojila. Takoj je na-stal krik in vik na obeh straneh in kaj kmalu je prišlo do "boje-stranskega streljanja. Ljudje v bližnjih kavarnah so a strahom zapustili lokale ter bežali. Kr-stašniki so kmalu prišli na lue mesta ter napravili mjr in tudi nekaj aretaci. Aretirani so bili po sestavi zapiski izpušeni na svobodo. Sele ti izgredi so dali povod oblasti, da bo odredila stro-go revizijo doseglj izdanih orož-nih listov. Trška "bojevniška zveza" namerava sosedje nakati "Delavski dom" in socialistično tiskarno. Toda ta cilj je akornj ostavo preprosto Sploh ni a-ri, a rina določen čas, ko so malo vrsto življenja, kakor je bil v letu 1914 v Trstu, ko so do-volj pod rdečim plemenom. Se-le je privedla uradna Italija na sedeno ozemlje.

Ljubljanski sploh. — Pred jesenskim razpisom za do-bravnavale, akore izključno je a-me tatvine. Na razpisni klopi bo sedelo 40 tatov, ki so v vrsti veče-ali manje tatvine. Tudi dva žila prideta pred pomen. Po-rotne obravnave bodo trajale pri-bližno 14 dni.

Iz krogov selesničarskih upo-kolencev. Prejeli smo: Dve leti je tega, odkar se nam objublja, da v tej božati, "objubljeni" Ju-goslaviji ne bo več treba stradal. Toda razočaranja! Stradali smo dolga leta v vojni, stradamo pa tudi še sedaj v naši novi državi. Pohabljeni južne selesnice imo-pa se to areo, da odloča a u-godi "sejmani" ministar, ki nam je v zadnjem času selesnice tako zelo podaril. Sploh nam obelajo ti čladi mošje v Belgradu naš vsakdanji kruh vedno višje, tako da go upokojeni selesniški po-hablence se sploh ne more več doseči. Menda nas res hočejo pri-siliti, da si obesimo vrv okolo vr-ta. Povedo nam naj gospodje v Belgradu, kako naj človek živi a tremi kronami na 97 vinarji na dan! Jas za svoje dečbo sem ku-poval doslej pri nekem namlje-nem kmetu mleko po eno krono liter, sedaj ga pa moram plačeva-ti po štiri krone liter! Naši po-slanci menda ne člove od pol litra mleka na dan, kakor si mislijo to pri nas upokojeni. Nikakor ni u-pravičeno, da bi morali mi trpeti, ki smo žarali za 80 krcarjev dnevno celih 22 let, poginili od lakote. Ali ni to res krivično, da mora ljudstvo v tej bogati drž-avi in ob tej nelamerno bogati ž-ivi še vedno stradati? Nujno ukre-nite potrebno, da ne bo naša Ju-goslavija še eno sramoto bogat-stva! V Laškem trgu so vsem na-malencem izplačali pristojbine v dinarjih, le nam pohabljenim selesničkim upokojencem v kro-nah. Zakaj ta dvojna mera? Ali naj bo to morda pravica?

Zanimiv spomenik. Kakor po-ročajo Rečki listi, bodo spomenik Rudolfa Habsburškega, ki se na-haja v gradu Konopištu, podri-li na njegovo mesto postavili spomenik sarajevskim atentator-jem. Novi spomenik bo predstavl-jal Jugoslovana, ki je sklonjen in ki ga podpira Čeh. Oba točeta a teškimi kladi po dvoglavnem avstrijskem oru.

Ruski konzulat v Zagrebu. V Zagrebu uraduje ruski konzul. Kdo ga je tja postavil za konzula, tega menda nihče ne ve. Pred-nasem se je do njega obrnil ruski mušik, ki je pribežal iz Horthyjeve Madžarske, da mu naj konzul da kak dokument. Konzul pa pravi, naj gre v Petrinjsko ulico, kjer da bo dobil delo. Ali čudo! Tu so ubogega mušika prijeli in ga zaprli. Pozneje so ga eksperimentali v Pančevo, kjer ga za sedaj urijo za belega gardista! Tak je torej ta ruski konzulat v Zagrebu!

Senacionalna razprava proti ponarjevalcem živil — moka-rem. Kakor smo že svoječasnno poročali je neki žitni milijonar prak-ticiral čedne metode pri prodaji moka na debelo. O tej nemo-ralni in nečestni praksi pa bode sedaj zanimiva kazenska razpra-va pred ljubljanskim okrajnim sodiščem. Toženih je vsega sku-naj 22 moka-rem, ki se bodo mo-rali zagovarjati, ker so prodajali neko čudno zmes moka in in graščice. O razpravi pričobimo točno in obširno poročilo. Glavni obtoženeec je znani žitni veletr-govec Anton Knez, ki je že en-krat imel opravka pred sodnijo.

Nevarna smrt čevljarja. V ponedeljek 16. avg. zjutraj ob 8 so najmniki hite št. v ul. della Fabrica v Trstu opazili, da se iz stanovanja v pritličju močno ka-di. Poklicali so ognjegašce, kate-ri so a silo odprli vrata stanova-nja. V kuhinji, polni dima, je mjrno sedel pri mizi 66leten čev-ljar Ivan Planič. Ognjegašci, mi-sleč, da je sam v nezvesti, so koj poklicali na pomoč rešilno postajo. Toda zdravnik ni mogel drugega, kot ugotoviti smrt valed žalbenja. Nevarna se raz-lega na ta način: Planič se je vp-nil v nedeljo zvečer domov baje-njan. Pri prižiganju luči se mu je najbrže ugnala neka prepro-ka, ne da bi bil on zapazil. Se-daj je mizi, kjer je mirno zas-nal za vedno.

RAZNE VESTI

V spomin velikim motem. Kul-turistični muzej v Zagrebu, kjer se ariani da postaviti na pr-amnih prostorih, velikih mest spomenike velikih moš Ruske in sovjetske revolucije. Ti spomeni-ki ne bode zarajeni in bron ali marmora, ampak iz kipa ali tes-kega na podstavcih bo vsak moš zaražen a kratkimi so-votopisom in a beležko a nje-gova domozn. Spomeniki bodo odkrivali vedno v nedeljo in z od-krili bodo v zvezi predavanja o slavljencem delu, recitirani bodo odstarki iz njegovih spisov in prirejeni bodo koncerti. Zve-čer pa bo glavno gledišče priredi-lo slavnostno predstavo ali se bo pa priredili koncert na čast slavnega moša. Za enkrat bodo zgra-jeni spomeniki Radiševu, Ry-jevovu, Pestelovu, Belinskemu, Dobroljubovu. Černyševskemu in Nekrasovu. Delo bo izvršil ki-par Sherwood.

Člani izvršilnega odbora III. Internacionalne, izvoljeni na dru-gem kongresu v Moskvi, so: Leon (Nemčija), Rosner (Francija), Onesch (Anglija), John Reed (Amerika), Serrati (Itali-ja), Steinhardt (Avstrija), Frika (Škandinavija), Chablin (Bel-garija), Milkič (Jugoslavija), Rudnyanskij (Ogrska), sultan Cade (bližnji Orijent.) Pok (dalj ni Orijent.) Melker (Finska), Weinkop (Holandska), kandidat Anzon. Ruska komunistična stranka je imenovala po sklepu kongresa pet članov. Zinovjev, Bueharin, Radek, Tomski, Ko-

Člani izvršilnega odbora III. Internacionalne, izvoljeni na dru-gem kongresu v Moskvi, so: Leon (Nemčija), Rosner (Francija), Onesch (Anglija), John Reed (Amerika), Serrati (Itali-ja), Steinhardt (Avstrija), Frika (Škandinavija), Chablin (Bel-garija), Milkič (Jugoslavija), Rudnyanskij (Ogrska), sultan Cade (bližnji Orijent.) Pok (dalj ni Orijent.) Melker (Finska), Weinkop (Holandska), kandidat Anzon. Ruska komunistična stranka je imenovala po sklepu kongresa pet članov. Zinovjev, Bueharin, Radek, Tomski, Ko-

Člani izvršilnega odbora III. Internacionalne, izvoljeni na dru-gem kongresu v Moskvi, so: Leon (Nemčija), Rosner (Francija), Onesch (Anglija), John Reed (Amerika), Serrati (Itali-ja), Steinhardt (Avstrija), Frika (Škandinavija), Chablin (Bel-garija), Milkič (Jugoslavija), Rudnyanskij (Ogrska), sultan Cade (bližnji Orijent.) Pok (dalj ni Orijent.) Melker (Finska), Weinkop (Holandska), kandidat Anzon. Ruska komunistična stranka je imenovala po sklepu kongresa pet članov. Zinovjev, Bueharin, Radek, Tomski, Ko-

Člani izvršilnega odbora III. Internacionalne, izvoljeni na dru-gem kongresu v Moskvi, so: Leon (Nemčija), Rosner (Francija), Onesch (Anglija), John Reed (Amerika), Serrati (Itali-ja), Steinhardt (Avstrija), Frika (Škandinavija), Chablin (Bel-garija), Milkič (Jugoslavija), Rudnyanskij (Ogrska), sultan Cade (bližnji Orijent.) Pok (dalj ni Orijent.) Melker (Finska), Weinkop (Holandska), kandidat Anzon. Ruska komunistična stranka je imenovala po sklepu kongresa pet članov. Zinovjev, Bueharin, Radek, Tomski, Ko-

Člani izvršilnega odbora III. Internacionalne, izvoljeni na dru-gem kongresu v Moskvi, so: Leon (Nemčija), Rosner (Francija), Onesch (Anglija), John Reed (Amerika), Serrati (Itali-ja), Steinhardt (Avstrija), Frika (Škandinavija), Chablin (Bel-garija), Milkič (Jugoslavija), Rudnyanskij (Ogrska), sultan Cade (bližnji Orijent.) Pok (dalj ni Orijent.) Melker (Finska), Weinkop (Holandska), kandidat Anzon. Ruska komunistična stranka je imenovala po sklepu kongresa pet članov. Zinovjev, Bueharin, Radek, Tomski, Ko-

Člani izvršilnega odbora III. Internacionalne, izvoljeni na dru-gem kongresu v Moskvi, so: Leon (Nemčija), Rosner (Francija), Onesch (Anglija), John Reed (Amerika), Serrati (Itali-ja), Steinhardt (Avstrija), Frika (Škandinavija), Chablin (Bel-garija), Milkič (Jugoslavija), Rudnyanskij (Ogrska), sultan Cade (bližnji Orijent.) Pok (dalj ni Orijent.) Melker (Finska), Weinkop (Holandska), kandidat Anzon. Ruska komunistična stranka je imenovala po sklepu kongresa pet članov. Zinovjev, Bueharin, Radek, Tomski, Ko-

Člani izvršilnega odbora III. Internacionalne, izvoljeni na dru-gem kongresu v Moskvi, so: Leon (Nemčija), Rosner (Francija), Onesch (Anglija), John Reed (Amerika), Serrati (Itali-ja), Steinhardt (Avstrija), Frika (Škandinavija), Chablin (Bel-garija), Milkič (Jugoslavija), Rudnyanskij (Ogrska), sultan Cade (bližnji Orijent.) Pok (dalj ni Orijent.) Melker (Finska), Weinkop (Holandska), kandidat Anzon. Ruska komunistična stranka je imenovala po sklepu kongresa pet članov. Zinovjev, Bueharin, Radek, Tomski, Ko-

Člani izvršilnega odbora III. Internacionalne, izvoljeni na dru-gem kongresu v Moskvi, so: Leon (Nemčija), Rosner (Francija), Onesch (Anglija), John Reed (Amerika), Serrati (Itali-ja), Steinhardt (Avstrija), Frika (Škandinavija), Chablin (Bel-garija), Milkič (Jugoslavija), Rudnyanskij (Ogrska), sultan Cade (bližnji Orijent.) Pok (dalj ni Orijent.) Melker (Finska), Weinkop (Holandska), kandidat Anzon. Ruska komunistična stranka je imenovala po sklepu kongresa pet članov. Zinovjev, Bueharin, Radek, Tomski, Ko-

Člani izvršilnega odbora III. Internacionalne, izvoljeni na dru-gem kongresu v Moskvi, so: Leon (Nemčija), Rosner (Francija), Onesch (Anglija), John Reed (Amerika), Serrati (Itali-ja), Steinhardt (Avstrija), Frika (Škandinavija), Chablin (Bel-garija), Milkič (Jugoslavija), Rudnyanskij (Ogrska), sultan Cade (bližnji Orijent.) Pok (dalj ni Orijent.) Melker (Finska), Weinkop (Holandska), kandidat Anzon. Ruska komunistična stranka je imenovala po sklepu kongresa pet članov. Zinovjev, Bueharin, Radek, Tomski, Ko-

Člani izvršilnega odbora III. Internacionalne, izvoljeni na dru-gem kongresu v Moskvi, so: Leon (Nemčija), Rosner (Francija), Onesch (Anglija), John Reed (Amerika), Serrati (Itali-ja), Steinhardt (Avstrija), Frika (Škandinavija), Chablin (Bel-garija), Milkič (Jugoslavija), Rudnyanskij (Ogrska), sultan Cade (bližnji Orijent.) Pok (dalj ni Orijent.) Melker (Finska), Weinkop (Holandska), kandidat Anzon. Ruska komunistična stranka je imenovala po sklepu kongresa pet članov. Zinovjev, Bueharin, Radek, Tomski, Ko-

Člani izvršilnega odbora III. Internacionalne, izvoljeni na dru-gem kongresu v Moskvi, so: Leon (Nemčija), Rosner (Francija), Onesch (Anglija), John Reed (Amerika), Serrati (Itali-ja), Steinhardt (Avstrija), Frika (Škandinavija), Chablin (Bel-garija), Milkič (Jugoslavija), Rudnyanskij (Ogrska), sultan Cade (bližnji Orijent.) Pok (dalj ni Orijent.) Melker (Finska), Weinkop (Holandska), kandidat Anzon. Ruska komunistična stranka je imenovala po sklepu kongresa pet članov. Zinovjev, Bueharin, Radek, Tomski, Ko-

Člani izvršilnega odbora III. Internacionalne, izvoljeni na dru-gem kongresu v Moskvi, so: Leon (Nemčija), Rosner (Francija), Onesch (Anglija), John Reed (Amerika), Serrati (Itali-ja), Steinhardt (Avstrija), Frika (Škandinavija), Chablin (Bel-garija), Milkič (Jugoslavija), Rudnyanskij (Ogrska), sultan Cade (bližnji Orijent.) Pok (dalj ni Orijent.) Melker (Finska), Weinkop (Holandska), kandidat Anzon. Ruska komunistična stranka je imenovala po sklepu kongresa pet članov. Zinovjev, Bueharin, Radek, Tomski, Ko-

bozki; kandidati: Lenin, Troe-ki, Bersin, Stalin, Pavlovič, Či-beria. V predsedstvo izvrševalne-ga odbora so bili izvoljeni: Zino-vjev, Bueharin, Mefer, Radn-ynanskij in Kobeki. Za tajnika komunistične internacionalne je bil mesto Radeka izvoljen Kobek-ki.

NAZNAILO IN ZAHVALA.

S tužnim srecem naznanjam vsem prijateljem in znancem, da je moja ljubljena soproga in mati edinega sinčka.

PAULINA KOTAR

podlegla težki operaciji, kateri se je morala podvreči dne 31. av-gusta t. l. in je umrla dne 1. sep-tembra 1920 ob pol eni uri zju-traj. Pokojnica je bila doma iz Podkrajja pri Zagorju ob Savi, rojena dne 1. jan. 1885. — Moja najekrenejša zahvala tukajšnjim rojakom in rojakinjam za obilno udeležbo pri pogrebu in za daro-vana venec ter krasne šopke sve-čih cvetlic, katere ste položili na krsto. Posebno se želim zahvaliti gospoj Adeli Pišk, ki se je po-trudila in pomagala ves čas pri operaciji in ostala pri nji do zad-njega zadnjega.

Tabi, moja pokojna soproga in mati, pa želim, da mirno počivaš v hladni ameriški zemlji. Žaluje-či: Peter Kotar soprog in Joseph Kotar, sinček. Clonsilla, Okla., sept. 15, 1920.

GRAMOFONSKÉ PLOSCÉ

Pláče se
novi
Váše
salóna
ur
in

Wm. S. Sitter

1212 AVENUE C
Cleveland, Ohio

Ne čakajte!

Prostor na vseh boljkih parni-kih je več tednov naprej raspro-dan, zato ne čakajte do zadnjega tedna, ako ste namenjeni potovati v stari kraj. V Vašo korist je, da se odločite za ta ali tni navedeni parnik in si prostor na njem za-veste. Malite v naprej.

NEW YORK — DUBROVNIK — TEST.

18. sept. — Belvedere.
21. sept. — Belvedere.
23. sept. — Italia.
28. sept. — Columbia.
7. okt. — Argentina.
3. nov. — President Wilson.

NEW YORK — GENOA.

6. okt. — Regina D'Italia.
30. okt. — Re D'Italia.
6. nov. — Pesaro.

NEW YORK — HAVRE ALI OBERBOURG.

17. sept. — La Lorraine.
18. sept. — Caronia.
21. sept. — Aquitania.
23. sept. — Rochambeau.
24. sept. — La Fayette.
30. sept. — Mauretania.
1. okt. — La Savoie.
7. okt. — Imperator.
6. okt. — La France.
12. okt. — La Touraine.
12. okt. — Aquitania.

Navedeni vomi red je podvržen služajnim spremembam. Pišite po-cenik za posamezne parnike in razrede.

Potni listi: — Potnikom preska-bim potne liste in drugo, kar ra-bijo za potovanje.

Iz starega kraja je do sedaj prišlo a Ameriko več slovenskih naseljencev, za katere sem jaz iskal potrebne listine in katerim sem jas poslal karte. Ako želite tudi Vi dobiti sem svoje so-rodnike, mi pišite za tozadevna pojasnila.

Za nadaljna pojasnila se obrni-te na

LEO. ZAKRAJSEK

70 — 9th Avenue
NEW YORK, N. Y.

MALI OGLASI

Classified Advertisements

POTREBUJEMO KORESPON-DENTA.

Trdka za izmenjavo denarja in prodajo parobrodskih listkovsprej-me v delo Slovenca, ki je zmožen slovenskega in hrvatskega jezika v govorjenju in pisanju, ter zmožen pisati na pisalni stroj. Dobra pla-ča in prilika za napredek se nudi pravi osebi. Zahtevajo se priporo-čila. Za pojasnila pišite na: Ale-xander Agency, 1482 Broadway, New York, O. Y.

ŠIFKARTA IZ TRSTA V NEW YORK STANE SAMO \$50.00.

Najmanjša svota, kar računajo agentje za karto iz Trsta do New Yorka je \$88.00. Če hočete doba-viti svojo rodbino ali prijatelje iz starega kraja v Ameriko, obrnite se za pojasnilo in potrebne listine na

MATIVA SKENDER

Javni notar za Ameriko in stari kraj.

5227 Butler St., Pittsburgh, Pa. Prihranil vam bo denar. — On je za narod, narod je za njega.

FARMA NA PRODAJ!

Proda se farma v Curtis, Wis., obsega 40 akrov zemlje, 25 akrov je izčiščenega, 15 akrov je pa pašnik. Devetstobna hiša, štala, 10 krav, 2 konja, prostora na štali za 40 ton mrve, poslopje za poljedelako orodje, kokošnjak in še druga mala poslopja. Vse v dobrem stanju. Rojaki, tu se vam nudi lepa prilika za kmetijo. Vzrok prodaje je bolezen. Kdor resno misli za nakup te farne, naj piše ali pa naj pride osebno pogledat. Vsa nadaljna pojasnila in ceno daja lastnik: Math Gart-nar, R. E. 2, Box 220, Pittsburgh, Kans. (Adv. Sept. 14-15).

POMAGAJTE SVOJCEM

Vse bakse katere sprej-memo do 25. septembra bo-do poslane z parnikom Co-lumbia dne 28. septembra.

STRUKEK & HORAK,

European Trading and Export Co.,

86 — 9th Avenue,
NEW YORK, N. Y.

IZGOVARJAVA ANGLEŠKIH BESED.

Doktor Kern je pred leti kot dijak vodil večerno šolo za angle-ščino in poučeval rojake v Cleve-landu. Izkušnja mu je pokazala, kar naj v besednjaku označi iz-govarjavo a angleških besed, da ju bodo Slovenci umeli in lahko ra-bili. Če se zanimajo za ameriški jezik, ari bo besednjak velika po-moć. Cena knjigi je pat dolarjev. Ta denar se vam a obrestoval tisočkrat, če boste rajši knjigo. Nar čite besednjak na naslov: Dr. F. J. KERN, 6202 St. Clair ave., Cleveland, Ohio.

Istotam lahko naročite Zorma-nove pesmi, ki bodo všeč zlasti mlajšim rojakom in nečnemu spo-lu. Cena je \$1.25. Obe knjigi z enim naročilom dobite za 6 do-larjev.

Edini starokrajški SLOVENSKI ZDRAVNIK v Pennsylvaniji

PROSVETA

GLASILO SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE

LASTNINA SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE

Cene oglasov po dogovoru. Ekopisat se ne vračajo.

Naročnina: Zedinjene države (izven Chicago) \$5.00 na leto, \$2.50 na pol leta in \$1.25 za tri mesece; Chicago \$6.50 na leto, \$3.25 za pol leta, \$1.55 za tri mesece, in, za inozemstvo \$8.00.

Naslov na vsa, kar ima stik s listom:

"PROSVETA"

2657 So. Lawrence Avenue, Chicago, Illinois.

"THE ENLIGHTENMENT"

Organ of the Slovene National Benefit Society.

Owned by the Slovene National Benefit Society.

Advertising rates on agreement.

Subscription: United States (except Chicago) and Canada \$5 per year; Chicago \$6.50, and foreign countries \$8.00 per year.

Datum v objavi n. pr. (September 1-20) poleg valnega imena in naslova pomeni, da vam je s tem dnevno potekla naročnina. Posvetite jo pravilno, da se vam ne ustavi list.

URA DELA IN ČIŠČENJA HIŠE SE BLIŽA.

Volilna kampanja je pričela in za zavedne delavce in farmarje se bliža ura dela in čiščenja hiše. Od izida volitev je odvisno, če bodo zopet nazadnjaški elementi ubirali prvo struno v kongresu in postavodajnih zbornicah. Ali se delavci in farmarji zavedajo tega dejstva, ko so vendar zadnja leta tožili o slabih časih in da se v postavodajnih zbornicah nič ne stori za ljudstvo?

Ura dela je pravzaprav že tukaj in še le ne prihaja! Če se delavci in farmarji zavedajo tega dejstva, morajo posvetiti ves svoj prosti čas agitaciji, da bodo kandidatje starih strank poraženi, če na celi črti, pa saj toliko, da ne bodo imeli več odločilne besede v postavodajnih zbornicah. Če zavedni delavci in farmarji ne bodo izvršili agitacije od ust do ust, če ne bodo obiskali svojih nezavednih tovaršev, ki verjamejo še v čenče profesionalnih političarjev, in jim dopovedali, da glasujejo proti svojim lastnim interesom, če oddajo svoje glasove kandidatom profesionalnih političarjev, ne bo zanje nihče drugi izvršil tega dela. Če pa to delo ostane neizvršeno, tedaj bodo volitve prav zanesljivo končale s takim izidom, da bodo nazadnjaški odločali v zbornicah.

Prav nič ni odlašati z agitacijo, ampak poprijeti se jo je treba takoj. Odlašanje agitacije pomeni pojačanje nasprotnikov delavcev in farmarjev.

Kaj je storil sedanjí kongres za delavce in farmarje, govore njegovi zaključki. Pred dvema letoma so kandidati, ki so jih postavili profesionalni političarji, obljubili vse, kar je ljudstvo zahtevalo od njih, a ostalo je le pri obljubah.

Delavci in farmarji, kar spomnite se na obljube pred dvema letoma, primerjajte delo postavodajcev v zbornicah zadnjih dveh let in prav lahko vam se bo odločilo, kako je treba glasovati na prvi torej v novembru. Dobili ste pa nekaj, kar vam ni noben profesionalni političar obljubil in kar niste zahtevali. To je prohibicija! Profesionalni političarji so izbrabili svetovno vojno, da so vam lahko ukazali, kaj smete piti, in morda ni več daleč čas, ko vam prepovejo uporabo tobaka ali vam pa celo ukažejo, kako se morate oblačiti in kaj jesti, če letos na volilni dan ne pokažete, da nečete takih postavodajcev, ki ne marajo biti le ljudski zastopniki, da kot taki spolnjujejo želje ljudstva, ampak ki hočejo biti ljudski jerobi, dasiravno sami najbolj potrebujejo varuhe, da jih uče, kako je treba izvrševati ljudsko voljo. Ali prohibicija še ni največje zlo, s katerim so profesionalni političarji obdarili ljudstvo.

Dve leti bo kmalu minilo, odkar je bilo sklenjeno premirje in dozdaj še ni bila sprejeta nobena rekonstruktivna postava, ki prinaša koristi ljudstvu. Železnice so bile vrnjene privatnim interesom, trgovske ladje, lastnina ameriškega ljudstva, so na prodaj privatnim interesom, o postavi za naseljevanje dosluženi vojakov na neobdelana zemljišča ni duha ne sluha, načrt za osuševanje močvirij in zgradbo naprav za umetno namakanje zemljišč spi spanje pravičnega na zaprašenih polici. In tako se je zgodilo tudi z drugimi obljubami.

Kako so znali profesionalni političarji fino napeljati žice, da zmešajo ljudstvo, da ne ve pri čem da je, naj služi tole za primero.

Najprvo so prišli na dan z obljubami, da naselijo doslužene vojake na neobdelanih zemljiščih. Velebizniško časopisje je poročalo o krasnih načrtih za zgradbo malih mest, za naseljevanje farmarjev v vaseh, da ne bo življenje na farmah tako enolično in brez vsake privlačne sile, o velikih načrtih za osuševanje barij in zgradbah za umetno namakanje zemljišč itd. Naenkrat je tole izginilo iz javnosti. Kar izgubilo se je, in listi so pričeli poročati, da bodo dosluženi vojaki prejeli izredno doklado, ki se bo ravnala po dolgotrajnosti časa, ki ga je vojak prebil v armadi. In še preden je odšel kongres na počitnice, so utihnili tudi ti glasovi. Mogoče profesionalni političarji zopet izkopljejo to pravljico o vojaški dokladi iz pozabljivosti, da poskusijo z njo loviti glasove nerazsodnih ljudi.

Vprav zaradi tega je pa ljudstvu treba odpreti oči in jasno povedati, če vojaki dobe doklado, jo ne bodo plačali profesionalni političarji, ampak plačalo jo bo ameriško ljudstvo. Dalje je treba pojasniti, da ima ta

doklada le namen loviti volilce, če pa zmagajo delavski in farmarski kandidatje, so pa take doklade nepotrebne, ker bodo ti zastopniki skrbeli, da bo ljudem po postavah garantirana pravica do dela, ki je več vredna kot vse take doklade, ki faktično niso nič drugega kot nova butara za ameriško ljudstvo.

Ura dela je tukaj, ki prinaša delo vsakemu delavcu in farmarju, ki hoče delati, da pridejo pravi ljudski zastopniki v postavodajne zbornice. Zategadelj se pa ne sme odlašati agitatorično delo, ampak poprijeti se je treba tega dela z vsemi močmi, ker je v združenem in napornem delu vseh, ki se zavedajo, da je od tega dela odvisna usoda ameriškega ljudstva za bodoča leta, garancija, da zmagal ljudstvo na volišču proti združeni reakciji, pokriti s pokrivalom republikanske ali demokratične stranke.

Delavstvo potrebuje svoje dnevno časopisje. Židovska država - rešitev židovskega vprašanja?

Delavsko gibanje, če nima svojega dnevnega časopisja, je podobno hromemu človeku, ki ima sicer zdrav život, ne more pa hoditi, ker so mu odpovedale njegove noge. Če ima delavstvo svoje dnevno časopisje, ne brani s njim le svojih interesov in ne pobija laži, ki jih trosi vsaki dan v svet velebizniško časopisje o delavskem gibanju, ampak uči obenem neorganizirane delavce, spoznavati resnice, zakaj se delavci organizirajo.

Delavsko časopisje je tisti vir, iz katerega delavstvo zajema svoje izobrazbo, se uči pravilne, taktike na političnem in strokovnem polju, ki vodi do uspehov. Delavsko časopisje poroča o razmerah v luči resnice, ker je treba, da delavstvo izve resnice, čeprav je dostikrat zelo bridka.

Kadar izbruhne delavska stavka ali če so podjetniki izpri delavce, tedaj velebizniško časopisje v interesu velikih korporacij in podjetnikov podaja javnosti napadno sliko. Profesionalni prestopci in pobudilci spretni v neodobni jeziki, o mitih in podobi delavcev pa poročajo kot o ubijalcih, ki so zavratno napadli svetovni mir. Zadržani jezikavci stavke je najpogostejši dokaz, da delavci imeli svoje odgovornike le v delavskem časopisju, velebizniško časopisje je pa le enostransko poročanje, ki je namenjeno, da bi delavci in farmarji videli, da so sami krivi za svoje nesreče. Kadarkoli se zgodi mešanje, banje takoj bo velebizniško časopisje izpostavljalo podjetnike, češ, da ne morejo povzati medse in sprožiti delavskih zahtev, ker bi morali bankrotirati. Pri tem pa vidimo, da podjetniki postajajo bogati ljudje, milijonarji, večkratni milijonarji, delavci pa ostanejo kljub povišanju meze siromašni ljudje, kot so bili pred povišanjem meze.

Z draginjo je ravnotako. V velebizniškem časopisju sicer čitamo, da so obljavljali organi odprili v hladnih shrambah in skladiščih velike množine blaga, ki je dognjeno, trgu, da ostanejo rjose cene, poleg pa tudi čitamo v tem časopisju, da visoke delavske meze povzročajo draginjo, mesto da bi uredniki prišli barantavali s civilni in drugimi potrebinami kot profitarji, ki so s odlašanjem blaga od trga umetno navzli cene navgor.

Velebizniško časopisje sistematično zastoplja mišljenje farmarjev in jih hujska proti delavstvu. Takemu sistematičnemu delu se pride le na ta način v okoliščini, če ameriško organizirano delavstvo ustanovi svoje močno dnevno časopisje v angleščini. Razume se, da se ne more ustanoviti močnega delavskega časopisja, če nima to časopisje podpore od tistih, katerih interese zagovarja in brani.

Organizirani delavci naj v svojih strokovnih organizacijah križem po deželi spravijo na razpravo ustanovitve delavskega dnevnega časopisja v angleščini. Zeleničarji in rudarji so že spoznali resnico, če hočejo uspešno brati svoje interese, da se mora ustanoviti delavsko časopisje, ker ni pričakovati, da bo velebizniško časopisje zagovarjalo njih interese. Treba je, da se zblude železnih strok in pomemajo železnice in rudarje. Delavski tedniki in mesečniki ne zadostujejo več sedanjim potrebam, in čas je tukaj, da se preide od tednikov in mesečnikov do delavskih dnevnikov.

Kaotični preobrti svetovne vojne so uredili sanje, ki so živele z brezprimerno silo v šestdesetih rodovih židovskega ljudstva. Z odklokom višjega sveta zaveznikov vesil, da se pripoznajo pravice hebrejskega naroda do Palestine, in ki izroča Angleški mandat nad to deželo, so postavili temelj države, katere je imela v domišljiji rodov, živčih v zadnjih stoletjih, le še legendarni pomen. Dne 1. julija t. l. je vstopil Sir Herbert Samuel na oboji pri Jafi, da izvrši sklep zionistovskih voditeljev in je nekako prevzel kot angleški upravitelj oblast v svoje roke.

Z ustanovitvijo židovske države je vložila Angleška nov kamen v svoje svetovno kraljestvo, ki četudi ne bo mnogo vrigel, vendarle ne bo brez koristi. Pridobila si je s tem simpatije vernega judovstva celega sveta in s tem, da mu je prepustila Palestino v gospodstvo, si je zagotovila v nasprotju z domorodnimi Arabci vstop v udano ljudstvo in močnejši in poleg tega še ekonomsko in kulturno podjermjenje obubožani države s manjšimi stroški. Zionistični misli je privabilo tisoče podjetnih Judov iz tseh delov sveta v Palestino; zionistično naseljevanje dele podpiri denar svetovnega Hebrejskega Tok delovnih moči, duševnosti in denarja pa je naslanje na korist britanskemu imperiju. Tako je spojila umna Angleška politika svoje gospodovske interese s ideološkimi interesi ljudstva, ki je naslano na čisti smisli in si je ustvarila njegovo uspešno in trdovratno vztrajnost.

Z ustanovitvijo židovske države pa "židovsko vprašanje" še ni rešeno. Med Tavrom in suškim prekopom teče Palestina je kakor celi Orient gospodarsko prokale in od narodnih bojev razkovan. Dežela mora naseliti le majhen odlomek vsega naroda, ki si bo moral izvojevati vsakdanji kruh s težkim, mukopolnim in nelahkim delom. Na razmerje židovstva do "hranečih narodov" v ostalih deželah bo životarjenje judovske države le malo vplivalo: "židovskega vprašanja" se torej židovska država v svojem bistvu skoro ne dotakne. Ker je židovski problem, kakor je že Marx kot prvi pojasnil, v svoji globini le socialen problem, katerega samorazna ideologija obstoji v nacionalnem nasprotju med judi kot nositelji denarnega gospodarstva, so postali nekako utelosenje kapitalizma; sovrastvo proti Judom se je izpremenilo v sovrastvo proti kapitalizmu, sovrastvo poljedelskega gospodarstva dežele v sovrastvo do denarnega gospodarstva mest, sovrastvo male obrti v sovrastvo do velikega obrata, sovrastvo kapitalistično nerazvitega izdelovanja v sovrastvo do kapitalistično razvitega obratovanja. — V sovrastvu do židov tisti izpremenjenosti oblika razrednega sovrastva. In v isti meri kakor so postajali kristjani židi, kot so prevzemali nezhidovski narodi gospodarsko poslanstvo židov, torej so se sami izpremenjali v kapitaliste, se je manjšalo sovrastvo do judov. Medtem, ko za na kapitalističnem zapadu skoroda ne poznajo, vlada v nezmanjšani meri na avsternem vzhodu. Predrevolucijska ustava Rusije je prepustila delovanju židovstva le trgovino in borzo, Ruska revolucija, ki je te okove zlomila, ki je dala židovstvu prostost obrti in osebnost, bo omogočila prevrat židovskih produktivnih sil.

Odorušstvo amariških veleposarjev v Argentiniji.

V zadnjem času je bilo opažati med živinorejci v Argentiniji kakor tudi v Urugvaju veliko nezadovoljnost napram ameriškim in nekoliko tudi angleškim veleposarjem, kar ima lahko velike posledice za vse prizadete države.

Vzrok temu nezadovoljstvu je brezmejno odorušstvo ameriških veleposarjev. Arturo Montejo, ki ima velike pašnike v osrednji Argentiniji, se je izrazil napram časnikarskim poročevalcem v New Orleansu, kamor je došel po svojih trgovskih opravkih, da profitarstvo, katere je v Združenih državah, se ne da niti primerjati profitarstvu, katerega uganjajo ameriški veleposarji v Argentiniji. Izjavil je, da plačujejo veleposarji argentinskim živinorejcem od šest do sedem centov funt klavno živino in sicer dostavljeno na železniško postajo, doma na pašniku pa od štiri do pet centov funt, pri katerem pa še odračunajo stroške, kot plačo poganjačev, izgubo pri dostavi živine s pašnika na kolo-dvor in drugo. Kot v boljše razumevanje profitarstva, katerega uganjajo veleposarji, je ta živinorejec navedel sledeče številke: Živinorejci proda govedo, težko od 800 do 900 funtov, za katero zelo redko dobi do 45 dolarjev, največkrat samo 38 dolarjev. Preiskave so pa dokazale, da dobi veleposar v Ameriki od 23 do 25 centov za funt mesa, v Angliji pa 20 do 22 centov. Od goveda, ki tehta 900 funtov, je ena tretjina ali 300 funtov odpadkov, katere navadno prodajo mesarji po 12 centov funt ali za 108 dolarjev. Ostalih 600 funtov, ako proda po najnižji ceni v Ameriki, dobi 138 dolarjev, ali za celo živino 246 dolarjev, za katero je plačal v Argentiniji, vzemimo po najvišji ceni po sedem centov funt, 63 dolarjev. Torej ima veleposar samo pri enem govedu 183 dolarjev kosmatega dobička.

Organizacija argentinskih živinorejcev je uvedla natateno preiskavo, koliko znašajo prevozni stroški za eno govedo iz postaje v Argentiniji do klavne, in sploh vsi aktualni stroški, katere imajo mesarji predno postavijo meso na trg, kot klavne živine, pripravljajo, ki odpadkov za prodajo, prevoz mesa v Združene države in drugo. Preiskava je dognala, da ne znašajo nad 15 dolarjev za eno govedo. Tudi ta organizacija je pustila 20 dolarjev za stroške enega goveda, predno pride meso na trg, kakor ostane čistega dobička veleposarjem 183 dolarjev samo pri enem govedu. Torej imajo nad 250 odstotkov čistega dobička.

Organizacija živinorejcev v Argentiniji je predložila to zadevo kongresu kot odgovor na poročilo, katerega so predložili veleposarji, v katerem so navedli napadne cene, katere dobijo za meso v Združenih državah, in so pojasnili, da dobijo manj za svojo živino, kot dobijo živinorejci kje drugje. Argentinski kongres se dalje časa ni brigal za pritožbe živinorejcev in je vedno le vpošteval poročila veleposarjev. Toda zadnja postavodajna zbornica je vzel v pretres poročilo organizacije živinorejcev in nbo najbrže določila cene za klavno živino, ki bodo odgovarjale cenam, katere dobijo veleposarji za meso v Združenih državah.

Ako bodo cene potrjene, kar bo najbolj gotovo, in bodo argentinski živinorejci dobili mesto po sedem ali celo šest centov za funt po 10 do 12 centov, kolikor zahtevajo, bodo veleposarji najbrže podražili meso v Združenih državah, ker je zelo neverjetno, da bi popustili od svojega velikega dobička.

ZDruženje in Mr. Pirc.

Clevelandskemu šmokavzarju Pircu ni dala žilica, da ne bi bil zopet zapisal velike laži, da uredništvo Prosvete ovira združenje podpornih jednot in zvez.

V oigled dejstvu, da je Pirc vedno in povsod za razdruženje, bi se čudili, če ne bi intrigiral tudi proti akciji združenja slovenskih podpornih organizacij. Njegov napad je torej nekaj normalnega, kar se ujema s Pircemv žonglir-stvom — in to je, kar smo hoteli konstatirati.

METEORITI.

Dnevni red Italije: Revolucija, potres, revolucija, potres, potres, revolucija.

Potres je požri par tisoč življenj, torej je krvav. Revolucija je nekrvava.

Revolucije je menda poslal Lenin, potres je poslal Bog.

Ker smo demokratični, bomo predložili vprašanje potresa ligi narodov, vprašanje revolucije pa ligi bogov.

Neki nemški učenjak je dejal, da se Italija pogreza v morje, zato so tam potresi.

Prvi protestiramo, da sme v Nemčiji sploh še eksistirati kakšen učenjak, drugi pa pričakujemo, da se nesrečni učenjak takoj postavi pred medzavezniko sodišče (tisto sodišče, ki ima soditi okrajzerja!) in obtoži ofenzivnega napada (defenzivni napad je dovoljen v gotovih slučajih) na celokupnost teritorija prijateljske države. Take stvari vendar spadajo pred izvrševalni svet lige narodov.

Plazimir: Ker se parnik s Kristanom ni potopil, kot smo molili Boga, moramo nekaj zapisati v naši capi, da je prišel v stari kraj. Ali naj zapišemo, da je bil linčan ob prihodu v Ljubljano? Kazimir: Zapiši, da je bila ob njegovem prihodu velika orlov-ska parada in nekdo je igral na harmoniko.

Prvi delavec: Zakaj je mister Cox tako bogat na lepih obljubah?

Drugi delavec: Zato, ker ve, da ne bo izvoljen.

Buletin iz Londona: Korški župan je danes prejel sveto obhajilo. Jutri se bo zopet postil in pojutrišnjem bo zopet obhajal.

Včeraj je zopet prišel telegramček, da je sovjetska vlada na robu padca. A-a-ah! Nihče ne ve, kakšen kamen se nam je odvalil od srea. Tri dni nanmreč ni bilo telegramčka in bili smo v velikih skrbih, da se je morda izgubil.

Pater Kazimir dosledno izjavlja dvakrat na teden, da je lažnik po poklien in drugača business sploh nima.

Jugoslavija je napovedala vojno Rusiji, Albaniji, bosanskim rudarjem, slovenskim železnarjem in županu v Beogradu. "Na prež zastava slave!"

Duhoven Seab v 19. stoletju: Kdor zahteva svobodo zamorskih sužnjev, se zoperstavlja Bogu, ki je ustvaril sužnje in gospodarje. Sužnji in gospodarji so bili, so in bodo na svetu od vekomaj do vekomaj.

Duhoven Seab v 20. stoletju: Kdor zahteva svobodo zamorskih sužnjev, se zoperstavlja Bogu, ki je ustvaril delavce in kapitaliste. Delavci in kapitalisti so bili, so in bodo na svetu od vekomaj do vekomaj.

Dnevna vest: Denikin (pardon, Vrangl) je premagal boljševike in ujel 10.000 mož, 300 tovon in pol milijona pušk. Denikin, (pardon, Vrangl) zmaguje na vsej črti.

Iz Koroškevega parađiža: Mali kmet plača tisoč kron več davka, grajšček plača samo sto kron več. Kdor noče biti kmet, naj bo grajšček, pa se mu bo dobro godilo. Kdor nima kruha, naj je potice, pa bo sit! Kdor nima papirnatih hlač, naj gre v lemenat, pa dobi talar! — Ergo — svoboda od Korošica!

Premoga manjka, ker ga premogarji premalo nakopljejo. Kruha manjka, ker farmarji lenarijo. Objeka manjka, ker nočejo krojači delati.

Laži pa noče zmanjkati! Lažniki delajo ves čas, čex čas in dvojni čas ob nedeljah in praznikih. Zato pa vidimo, da vraga manjka, razun laži.

V muzeju za suhe hruške in češnje (mumije) so postavili novo omaro, v kateri bodo shranjene obljube, ki jih dajeta Cox in Harding delavcem. Obljube bodo položene v omaro dne 5. novembra 1920 in počivale bodo zraven znanih štirinajstih fig.

Politični akrobatije.

Sedanja volina kampanja starih političnih strank ni brez zabave. Kdor ima toliko potrpežljivosti, da posluša tega ali onega republikanskega ali demokratičnega kandidata, mora se smejati, ko vidi, kako spretno zna kandidati skakati okoli važnih dnevnih vprašanj kakor maček okrog vrele kaše.

Harding odobrava splošno amnestijo političnih jetnikov, toda o Debsovem slučaju mu ni "dosti znano". On kritizira, zmanjšuje politiko Wilsonove administracije, ampak glede poljsko-ruskega vprašanja je "najrajši nevtralen".

Cox veliko govori, ne pove pa nič. Ako ima kakšno neodvisno mnenje, ga ne sme povedati. Kadar ga kdo vpraša, kaj misli o tem in tem važnem gospodarskem problemu, začne govoriti o petnajst milijonodolarskem skladi republikancev — kakor da demokracija nima milijonodolarskih skladov.

Precejšnji zabavo nudi tudi čudna politična pajdajanja mnogih "prominentnih" individijev. Gompers in milijardar Morgan podpirata Coxa; Boies Penrose in Raymond Robins brusita jezik za Hardinga. Eksekutiva Ameriške delavske federacije je mnenja, da je program demokratske stranke zelo liberalen, toda O'Connor, predsednik unije pristaniščnih delavcev, se navdušuje za Hardinga iz razloga, kar sovraži demokrate v južnih državah. Senator Reed je proti ligi narodov, agitira pa za Coxa — ki je za Wilsonom glavni govornik lige; na drugi strani je bivši predsednik Taft za ligo narodov, toda proti Coxu.

Ni čuda, da ni med demokrate in republikance nobenih ovir, če se je treba kje združiti proti socializmu, nadstrankarski ligi ali proti komurkoli, ki pride na dan s pravim programom. Vzlic temu pa uredniki velikih dnevnikov z vso resnostjo razkladajo velikansko razliko, ki se nahaja med hopenja in tralala. Potem se pa so smejejo, če se teologji pripravijo o diferencialni teologiji.

Prav ima oni, ki je zapisal, da se večina Američanov bolj zanima za igre z žogo kakor pa za število glasov, ki jih dobita Harding in Cox. Igre z žogo ima svoje dobre strani, medtem ko je povprečnemu Američanu vseno, kdo je izvoljen, ker ve, da ne bo nič boljše — medtem ko se mu se ni zabljalo v možganih, da bi si znal pomagati. Zavedni delavci mislijo drugače in bodo tudi glasovali proti Hardingu in Coxu.

ZMAGA PO OSMIH TEDNIH.

Boston, Mass. — Po osmih tednih hudega boja so izšli kot zmagovalci usnjarski delavci, organizirani v lokalni organizaciji št. 32. Po novi pogodbi bodo delali le štiri in štirideset ur v tednu in tedenska mezdna se poviša od \$2.50 do \$5.00.

Naznanila, vabila in zahvale.

La Salle, Ill. — Naznanjam članom društva "Triglav" št. 2 SNPJ, da sem na zadnji seji sprejel tudi tajniške pošte tega društva in bom od sedaj naprej opravljal tajniške in blagajniške posle. — Opozorjam vse članke tega društva, da pravočasno plačujejo mesečne prispevke in da se v vseh društvenih zadevah obračajo na me. — Oziroma, ki ne morejo izplačati ali drugega vzroka plačati nasegment na mesečni seji, letnega lahko plačajo na mojem domu do 25. vmesnega v mesecu. — Apelliram na vse stariše, da zavarujejo svoje otroke pri SNPJ, kakor tudi svoje znanke in prijatelje, ki se niso člani kake slovenske podporne organizacije. — Pred Triglav, tajnik in blagajnik društva "Triglav", št. 2 SNPJ, 741 — First St., La Salle, Ill.

Pulman, Ill. — Naznanjam vsem članom društva "Lincoln" št. 351 SNPJ, da je bilo sklenjeno na zadnji redni seji, da prispeva sleherni član tega društva en dolar v društveno blaginjo za pokritje stroškov. Člani lahko plačajo to vabo v dveh mesečnih obrokih po 50c, ali pa celo vato enkrat. — Vsek ima čas plačati zadnji obrok meseca decembra; prvi obrok mora biti plačan meseca septembra. — Člani naj se udeležijo polnočnega prihodnje redne seje. — John Jereb, tajnik.

Denver, Colo. — Člani društva "Columbine" št. 218 SNPJ naj se udeležijo polnočnega prihodnje redne seje dne 19. septembra, ker imamo na dnevnem redu več zelo važnih zadev, o katerih moramo sklepiti. Kdor se ne udeleži vsaj vanka tretje redne mesečne seje, bo kamnovan po pravilih. In prihodnja redna seja je tretja, in radi tega naj se udeleži sleherni član. — Na seji ima vsakdo priložnost izraziti svoje mišljenje, staviti predloge in o njih razpravljati. — Člani naj vpoštevajo to naznanilo. — John Malovich, tajnik.

East Worcester, New York. — Torej vsak naj piše na naslov: John Zulch, East Worcester, New York.

Gilbert, Minn. — Člani društva "Slovenski rudar" št. 182 SNPJ naj se udeležijo polnočnega prihodnje redne seje 19. septembra, ker imamo na seji odločati o iniciativnem predlogu gl. odbora za sklicanje izredne konvencije SNPJ kakor tudi volitev delegata na to konvencijo. Poleg tega moramo izvoliti tudi drugega društvenega tajnika, ker se je v kratkem izselil iz tukajšnje naselbine. — Kdor se ne udeleži te seje, bo kamnovan po pravilih. — Člani opozorjam tudi, da naj sleherni, ako mu je to mogoče, plača asament na seji, da bo meni mogoče pravočasno urediti društvene knjige in iste oddati v redu. — Seja prične točno ob deveti uri dopoldan in se vrši v navadnih zbornih prostorih. — Frank Matjatic, tajnik.

New Duluth, Minn. — Naznanjam članom društva "Leo Tolstoj" št. 205 SNPJ, da sem se preselil in moj novi naslov je: 1503—102nd Ave. — Člani naj vpoštevajo ta moj novi naslov. — Obenem jih opozorjam, da se polnočnega udeležijo prihodnje redne seje. — Frank J. Petrich, tajnik.

Buhl, Minn. — Člani društva "Buhl" št. 314 SNPJ naj se udeležijo polnočnega prihodnje redne seje 19. septembra t. l. Na dnevnem redu imamo več zelo važnih zadev, o katerih moramo razpravljati. — Seja prične točno ob drugi uri popoldne in se vrši v navadnih zbornih prostorih. — Kdor se ne udeleži te seje, bo kamnovan po pravilih. — Maks Martz, tajnik.

Callumet, Mich. — Drugi izkus protovoljnih prispevkov, katere so mi poslala društva SNPJ. Podpora so mi nakazala sledeča društva: št. 91 \$10; št. 12 \$3.30; št. 62 \$10; št. 30 \$2; št. 300 \$5; št. 111 \$3; št. 138 \$3.60; št. 182 \$4.25; št. 401 \$2; št. 41 \$5; št. 180 \$1.50; št. 58 \$4.85; št. 124 \$2.50; št. 161 \$2.50; št. 4 \$2; št. 26 \$6.50; št. 224 \$1; št. 323 \$3; št. 33 \$3; št. 96 \$2.05; št. 87 \$8.35. — V zadnjem izkazu se je pripeljala neubela pomota, glasiti bi se moralo namreč, da je društvo št. 59 darovalo dva dolarja in ne en dolar. Toliko v popravku, da ne bo kakšnega neubega neuporabna.

Moj najkrajši zahvala vsem članom društva SNPJ za obilo pomoči, katero so mi izkazali in mi pomagali v moji skrajni bedi, v kateri se nahajam s svojo družino. — Pokazali ste, da znate ceniti bratstvo, katero veje v naši največji slovenski palporni organizaciji. — Matt Ulrich, član društva Bratska Slova št. 62 SNPJ.

FARME NA PRODAJ V DRŽAVI NEW YORK.

Rojaki, ki mislite seliti se na farme v državo New York, sedaj je pravi čas, da si pridete ogledati zemljo in pridelek. Ceste so suhe. Imam se 15 farm na prodaj, cenikov ne bom imel letos, ker imam približno toliko farm na prodaj letos kot sem jih imel prošlo leto, z drugimi agenti pa učen delati, ker moram itak biti povsod sam navzoč. Dobilo se bo de ne več kmetij, ki pa za sedaj še niso na prodaj. Rojaki nikar ne glejte toliko na tiste cenike, ker iz cenikov se itak ne more dosti spoznati za nakupovanje, najbolje je, da si vsak sam in osebno labere svojo zemljo, ako vam ne dopade eno, si lahko ogledate drugo, s cenikom so pa same težkoče in treba je dajati preveč pojasa, alcer je že farma velikokrat prodana predno ja cenik dotiskan, kar se mi je pripetilo lansko leto, in to je povzročilo nezadovoljnost. Rojaki, tukaj se je že do sedaj naselilo 42 Slovencev, in ti so pokrili že precej sveta s svojimi naseljenjem, toraj pri meni je tako kdor prej pride ta prej dobi zemljo. Rojaki sedaj si lahko ogledaj vse poljske prideleke in se prepričajte kaj in kako raste tukaj, ker ako bi vam jaz osebno opisoval, itak nihče ne bo verjel, dokler se sam ne prepričate, sicer se čudijo ljudje kako krasno in dobro so se obnesli prideki, samo koruza se ni tako do bog obneslo v tem letu kot lani.

Rojaki shranite si moj naslov iz tega oglasa morebiti da vam pride prav, lahko ga tudi oddate znanemu ali prijatelju, ki si namerava kupiti zemljo, sicer se itak bojim, da ne bo dolgo, ko ne bo mogli več oglašati zemlje v li stih.

Ako kdo želi dobiti kakšne informacije, naj piše, koliko bi lahko takoj plačal in jaz bom pa vsakemu dal takoj moj odgovor kaj lahko kupi s tako svoto in kaj bi bilo najbolj primernega za dotičnika, vsak naj tudi omeni koliko akrov veliko farmo želi imeti, omeni naj koliko ljudi šteje njegova družina, ki so zmožni za delo na farmi, vse drugo bom že jaz preskrbel. Za sluhaj, da ne bi imel sedaj nekaj kar bi vam ugalalo bom pa skrbel, da to preskrbim za vas pozneje.

Torej vsak naj piše na naslov: John Zulch, East Worcester, New York.

OBJAVA

Spodaj podpisani prebivalec Butte, Montana, rudarji po poklihu, smo na izrečno povabilo predsednika in drugega podpredsednika in drugega podpredsednika, gospodov L. F. Gerdtz in T. Tomich-a obdva iz Butte,

Montana, obiskali in pregledali rudnike in lastnino Butte-Elk Park Extension Mining Company, nahajajoče se v Elk Park, Jefferson County, Montana, kakih 12 milj oddaljeno od Butte, Montana, kraj Great Northern železnice, v gotovemu namenu osebno prepričati se o razvoju teh rudnikov, ter pregledati rudne žile dosedaj odkrite in na nove instalacije katere postavlja sedaj družba v glavnem rovu.

Raditega smo na dan 2. septembra 1920. obiskali rudnike in lastnino od te družbe, katere nam je razkazal kompanijski foreman Mr. N. Rolovich, kakor sledi:

Spustili smo se najprvo v kompanijski glavni rov v Belgrade rudniku — najprvo do globine 150 čevljev in potem do 250 čevljev globine.

V obeli teh globinah smo videli odkrite sledove in križne prereze različnih žil bakra in srebra izvanredne kakovosti in debelosti. Ruda pripravljena za mletje je takoj poleg visokovrstne rude v veliki kvantiteti. Žile so odkrite v sledeh in križnih prerekih po več sto čevljev debelo in velika tonaza rude je že izkopane (blocked out) v teh globinah.

Vsled dejstva, da kompanija buš sedaj premenjava glavni plant — od pare na elektriko — o bile nesalnice iz globin 400 in 600 čevljev odstranjene ter nismo mogli pregledati teh globin. Vemo pa iz svoje izkušnje, da vke te žile, baš kakor v Butte distriktu, segajo globoko doli v zemljo. Nekateri rudniki v Butte so do 3500 čevljev globoko.

Nekaj rude iz globine 400 čevljev je nakopičene zunaj na površini takoj blizu rova.

Kompanija ima sedaj na površini kakih 250 ton visokovrstne bakrene in srebrne rude izvanredne kakovosti, katere je že pripravljena za odposiljatev.

Instalacija nove električne obratovane "plant" strojnice, katere bo stala na podlagi izjave glavnega upravitelja kompanije svojih \$60,000.00, se gradi, baš sedaj. Stara parna strojnica obatojeda iz treh velikih parnih kotlov, ter kompresorjev je bila demontirana, da se take naredi prostor za nove stroje.

Ni nikakega dvoma, da z instalacijo nove strojnice, bo kompanija v polju in devalpirani rudniki kar najbolj dobičkonosno in dobivati rodo v velikih množinah.

Prihodnje spomlad naznava kompanija graditi koncentrativni plant na kakih 100 ton kapacitete za mletje rude. Stroji za to tovarno bodo naročeni v kratkem času, kakor hitro so dovršeni preizkusi rude, da se določi najboljša stroje za to plant.

Nato smo obiskali Jones Mine, kjer kompanija vrta nov shaft na žili prvovrstne kakovosti. Dasi-ravno je rov (shaft) ob tem času samo kakih 30 čevljev globok, je pokazal šest čevljev debelo žilo bakra in srebra. Ruda v tej žili je izvanredno dobre kakovosti, ako se upošteva plitvo globino shafta, in ni nikakega dvoma, da v večji globini bo ta žila izvanredno bogata. Pa, kakor tudi druge žile se morejo slediti kar na površini po več tisoč čevljev daleko na zemljišču lastovanem od kompanije.

Kompanije poseduje sedaj nad 1200 akrov mineralnega zemljišča od katerega je sedaj več nego 600 akrov patentovanega. Drugi klemi so v procesu patentiranja. Inženirski vrhka Harper-McDonald Company, Butte, Montana vrši to delo za kompanijo in patenti bodo izdani kompaniji najkasneje koncem tega leta.

Razkazalo se nam je tudi "camp" in druge kompanijske kleme, katerih vsaka žila izkazuje obilice bakra in srebra.

Vzeli smo sami nekaj kosov rude iz rudnika kot vzorec.

Mi smo v resnici trdno prepričani, da je lastnina Butte-Elk Park Extension Mining Company velike vrednosti in da bo ta pozicija s sedanjim in bodočim izboljšanjem se razvila v veliko podjetje.

Resno in pošteno priporočamo vsem našim prijateljem in znanecem to podjetje Butte Elk Extension Mining Company kot eno izmed najboljših rudniških podjetij v tej deželi.

PETER SAVER, lastnoročno, LOUIS BALTEZAR, lastnoročno, FRANK SIMPERMAN, lastnoročno.

Vzorec rude, katerega je gospod Louis Baltezar vzal iz rud-

nika dne 2. sept. t. l. pokazuje na podlagi kemičnega preizkusa tvrdke Lewis and Walker, Assayers and Chemists, Butte, Mont., dne 3. septembra t. l. sledeče mineralne sestavine in njih komercialno vrednost:

42.00 unč srebra; \$1.00. \$42.00
0.03 unč zlata 60
115. funtov bakra po 19c. 21.85
336.00 funtov svineca po 8c. 29.28

per tono \$93.73

Vzorec g. Petra Saverja pokazuje na podlagi Lewis and Walker kemičnega preizkusa, sledeče mineralne sestavine in komercialno vrednost:

111.20 unč srebra po \$1.00. 111.20
65. funtov bakra po 19c. 12.35
296. funtov svineca po 8c. 23.68
per tono \$147.23

KDOR NI SLEP IN GLUH

ta je gotovo čital ali pa slisal o naših zemljiščih v North Carolina in se je sedaj že odločil, da pride na lastne oči pogledati kaka bodočnost čaka vse tiste, ki bodo kupili farme v slovenski koloniji v North Carolina, kjer raste in uspeva najboljše tobak, bombaž, koruza, krompir, itd. V slovenskih dnevnih smo naznali občinstvu našo propozicijo in po možnosti smo osebno odgovorjali na vsa pisma, katere smo prejeli v teku zadnjih par tednov, tako da ne bo imel nikdo izgovora, da smo mi krivi, če je zakasnil.

Ravno sedaj je čas, da se takoj odločite in pridete osebno pogledati kake prideleke imajo farmarji v naši okolici in če je gola resnica, kar smo vam mi ves čas trdili, da en aker našega zemljišča producira ravno toliko ali pa še več kot štiri akri najboljšje zemlje v Illinoisu, ali pa lowi. Sedaj je čas, da pridete in vidite na lastne oči koliko bodo dobili naši farmarji za en aker tobaka, ali en aker krompirja, koruze, pšenice ali drugih pridelkov. Sedaj je čas, da pridete in vidite kako fino podnebje imamo tukaj, kaka je voda in kaka so drugi pogoji za uspeh in napredek na naših zemljiščih.

Mi se danes trdimo in bomo trdili (ker dejstvo se ne da ovrzeti), da je ta bodočnost za našega rojaka, kjer ima rodovito, drno prst, najboljše podnebje, zdravo pitno vodo, 240 dni v letu brez mraza in vse kondicije za uspeh.

Ali ste že videli zemljišča, kjer bi mogli farmarji pridela-ti na štirih akrih \$8000 čistega dobička z malim trudom, kjer farmar aktualno dela komaj par mesecev v letu? Nikar ne zamenjajte naših zemljišč s truck farmarijo, kajti truck farmarji na naših zemljiščih pridelajo veliko več kot pa navadni farmarji — mi govorimo samo o možnostih, ki jih imajo farmarji v splošnem.

Statistika vladnega agrikulturnega oddelka v Washingtonu kaže, da je povprečen pridelek na aker za državo Illinois komaj \$38.27, za Iowa \$36.76, za Indiana \$39.80 in da stanejo zemljišča od \$200 do \$800 akker. In Illinoiski farmarji niso reveži. Kaj in koliko pa more človek prekovati od naših zemljišč, ki so vstanu producirati od \$400 do \$1,500 na aker v eni sezoni?

Zapomnite si, naš namen ni blufati ljudstva, ker to nam ne bi prav nič pomagalo, kajti vsak kogar interesirajo naše trditve, bo prišel in investiral, bo šel od farmarja do farmarja in se na lastne oči prepričal, da je vse to kar mi trdimo čista, gola resnica in da imajo naši farmarji celo boljše dohodke, kakor smo si mi upali zapisati.

Mi smo gotovi, da bo vsak kupil, ki si pride ogledati kraj in naša zemljišča, kajti tu ni nobene prevare, nobenega nepotrebnega oleplavanja. In sedaj je čas, da pridete, ko delamo kanale in pota na teh zemljiščih, ko je cena še vam pristopna, kajti ko bodo kanali in pota zgotovljeni, bodo postale cene navadnemu delavcu brez večjega kapitala nepristopne. Če se niste prejeli naših cirkularjev in popisa zemljišča, potem pišite na

A. H. SKUBIC & CO., Room 79, Metropolitan Block, CHICAGO, ILL.

ŽENSKÉ, ALI VAM JE ZNA-NO TO?

Mnogo žensk, ki so uživale slavni Laxviburnum Compound, prave zdravilo za ženske, pravijo, da je omejilo marsikatero smrt. Obvarovalo jih je pred mnogimi boleznimi. Obvarovalo jih je pred raznimi oslabetostmi, jim vredilo njih ženske nerednosti, ter jih obvarovalo pred zdravniškim nošjem. Vsaka bolezen, ki jo dobe navadno pušči kakšno znamenje za seboj. Njih obraz blede, zgubi se njih lepota, in postanejo zelo nervozne in jih nareja staro izgledajoče. Njih življenje je ena sama revščina. Laxviburnum Compound je za ženske v resnici glavna pomoč.

Ako trpite valed mesečnega perila, nerednosti, oslabetosti, o-motice, periodičnih bolečin, bolečin na oblistih, mrazu po životu, rokah in nogah, bluvanju, omedljivosti, bolečin pri srcu, nervoznosti, glavobola, utrujenosti, zguba spanca, spazma, prehajajoče bolečine v križu in med ramami, kislega želodeca, slabe prebave, osteka vroče vode, nočnih sanj, srbečine, histrije, zaprtice, umazanege belega jezika, nerednega odhajanja blata, zgube spomina, melankolije, zguba moči, vadigovanja hrane, in splošnih oslabetosti, tedaj si naročite za vse te bolezni to zdravilo, ki je pomoč ženskam. Hvaležne bode-te dnevu, ko ste prvič naročile to zdravilo. V treh kritičnih periodah ženskega življenja, iz deklic-e v dekle, ob času nosečnosti in pri spremembi ženskega življenja: Laxviburnum Compound je najboljše zdravilo.

Dovoljna količina Laxviburnum Compound zdravila za popolno zdravljenje stane \$10.48, polovica \$5.50, ki pa je vredno milijone dolarjev bolnikom, ker izvrši vse potrebe. Laxviburnum se prodaja edino le pri: The Laxal Medicine Co., 154 Laxal Bldg., 2130 Forbes St., Pittsburgh, pa. (Advert.)

NAJSLADKEJŠI OLAS.

Slavni francoski pisatelj Fontenelle pravi, da ni sladkejšega glasu od onega, ki opeva slavo. Med zdravili je tudi nekaj takih snovi, za katera se lahko reče, da ne silijo o njih taki sladki pohvalni glasovi vsak dan. Trinerjevo ameriško zdravilno grenko vino pripada k tem zdravilom že nad trideset let, ker vsak, kdor vlija to zdravilo, javno priznava, da skoro ni boljše zdravila za želodene nerednosti, slab apetit, napoko, glavoboli, itd. Mrs. Katie Senafin nam je pisala 7. avg. t. l. iz Wildona, Colo.: "Trinerjevo ameriško zdravilno grenko vino pripada k tem zdravilom že nad trideset let, ker vsak, kdor vlija to zdravilo, javno priznava, da skoro ni boljše zdravila za želodene nerednosti, slab apetit, napoko, glavoboli, itd. Mrs. Katie Senafin nam je pisala 7. avg. t. l. iz Wildona, Colo.: "Trinerjevo ameriško zdravilno grenko vino pripada k tem zdravilom že nad trideset let, ker vsak, kdor vlija to zdravilo, javno priznava, da skoro ni boljše zdravila za želodene nerednosti, slab apetit, napoko, glavoboli, itd. Mrs. Katie Senafin nam je pisala 7. avg. t. l. iz Wildona, Colo.: "Trinerjevo ameriško zdravilno grenko vino pripada k tem zdravilom že nad trideset let, ker vsak, kdor vlija to zdravilo, javno priznava, da skoro ni boljše zdravila za želodene nerednosti, slab apetit, napoko, glavoboli, itd. Mrs. Katie Senafin nam je pisala 7. avg. t. l. iz Wildona, Colo.: "Trinerjevo ameriško zdravilno grenko vino pripada k tem zdravilom že nad trideset let, ker vsak, kdor vlija to zdravilo, javno priznava, da skoro ni boljše zdravila za želodene nerednosti, slab apetit, napoko, glavoboli, itd. Mrs. Katie Senafin nam je pisala 7. avg. t. l. iz Wildona, Colo.: "Trinerjevo ameriško zdravilno grenko vino pripada k tem zdravilom že nad trideset let, ker vsak, kdor vlija to zdravilo, javno priznava, da skoro ni boljše zdravila za želodene nerednosti, slab apetit, napoko, glavoboli, itd. Mrs. Katie Senafin nam je pisala 7. avg. t. l. iz Wildona, Colo.: "Trinerjevo ameriško zdravilno grenko vino pripada k tem zdravilom že nad trideset let, ker vsak, kdor vlija to zdravilo, javno priznava, da skoro ni boljše zdravila za želodene nerednosti, slab apetit, napoko, glavoboli, itd. Mrs. Katie Senafin nam je pisala 7. avg. t. l. iz Wildona, Colo.: "Trinerjevo ameriško zdravilno grenko vino pripada k tem zdravilom že nad trideset let, ker vsak, kdor vlija to zdravilo, javno priznava, da skoro ni boljše zdravila za želodene nerednosti, slab apetit, napoko, glavoboli, itd. Mrs. Katie Senafin nam je pisala 7. avg. t. l. iz Wildona, Colo.: "Trinerjevo ameriško zdravilno grenko vino pripada k tem zdravilom že nad trideset let, ker vsak, kdor vlija to zdravilo, javno priznava, da skoro ni boljše zdravila za želodene nerednosti, slab apetit, napoko, glavoboli, itd. Mrs. Katie Senafin nam je pisala 7. avg. t. l. iz Wildona, Colo.: "Trinerjevo ameriško zdravilno grenko vino pripada k tem zdravilom že nad trideset let, ker vsak, kdor vlija to zdravilo, javno priznava, da skoro ni boljše zdravila za želodene nerednosti, slab apetit, napoko, glavoboli, itd. Mrs. Katie Senafin nam je pisala 7. avg. t. l. iz Wildona, Colo.: "Trinerjevo ameriško zdravilno grenko vino pripada k tem zdravilom že nad trideset let, ker vsak, kdor vlija to zdravilo, javno priznava, da skoro ni boljše zdravila za želodene nerednosti, slab apetit, napoko, glavoboli, itd. Mrs. Katie Senafin nam je pisala 7. avg. t. l. iz Wildona, Colo.: "Trinerjevo ameriško zdravilno grenko vino pripada k tem zdravilom že nad trideset let, ker vsak, kdor vlija to zdravilo, javno priznava, da skoro ni boljše zdravila za želodene nerednosti, slab apetit, napoko, glavoboli, itd. Mrs. Katie Senafin nam je pisala 7. avg. t. l. iz Wildona, Colo.: "Trinerjevo ameriško zdravilno grenko vino pripada k tem zdravilom že nad trideset let, ker vsak, kdor vlija to zdravilo, javno priznava, da skoro ni boljše zdravila za želodene nerednosti, slab apetit, napoko, glavoboli, itd. Mrs. Katie Senafin nam je pisala 7. avg. t. l. iz Wildona, Colo.: "Trinerjevo ameriško zdravilno grenko vino pripada k tem zdravilom že nad trideset let, ker vsak, kdor vlija to zdravilo, javno priznava, da skoro ni boljše zdravila za želodene nerednosti, slab apetit, napoko, glavoboli, itd. Mrs. Katie Senafin nam je pisala 7. avg. t. l. iz Wildona, Colo.: "Trinerjevo ameriško zdravilno grenko vino pripada k tem zdravilom že nad trideset let, ker vsak, kdor vlija to zdravilo, javno priznava, da skoro ni boljše zdravila za želodene nerednosti, slab apetit, napoko, glavoboli, itd. Mrs. Katie Senafin nam je pisala 7. avg. t. l. iz Wildona, Colo.: "Trinerjevo ameriško zdravilno grenko vino pripada k tem zdravilom že nad trideset let, ker vsak, kdor vlija to zdravilo, javno priznava, da skoro ni boljše zdravila za želodene nerednosti, slab apetit, napoko, glavoboli, itd. Mrs. Katie Senafin nam je pisala 7. avg. t. l. iz Wildona, Colo.: "Trinerjevo ameriško zdravilno grenko vino pripada k tem zdravilom že nad trideset let, ker vsak, kdor vlija to zdravilo, javno priznava, da skoro ni boljše zdravila za želodene nerednosti, slab apetit, napoko, glavoboli, itd. Mrs. Katie Senafin nam je pisala 7. avg. t. l. iz Wildona, Colo.: "Trinerjevo ameriško zdravilno grenko vino pripada k tem zdravilom že nad trideset let, ker vsak, kdor vlija to zdravilo, javno priznava, da skoro ni boljše zdravila za želodene nerednosti, slab apetit, napoko, glavoboli, itd. Mrs. Katie Senafin nam je pisala 7. avg. t. l. iz Wildona, Colo.: "Trinerjevo ameriško zdravilno grenko vino pripada k tem zdravilom že nad trideset let, ker vsak, kdor vlija to zdravilo, javno priznava, da skoro ni boljše zdravila za želodene nerednosti, slab apetit, napoko, glavoboli, itd. Mrs. Katie Senafin nam je pisala 7. avg. t. l. iz Wildona, Colo.: "Trinerjevo ameriško zdravilno grenko vino pripada k tem zdravilom že nad trideset let, ker vsak, kdor vlija to zdravilo, javno priznava, da skoro ni boljše zdravila za želodene nerednosti, slab apetit, napoko, glavoboli, itd. Mrs. Katie Senafin nam je pisala 7. avg. t. l. iz Wildona, Colo.: "Trinerjevo ameriško zdravilno grenko vino pripada k tem zdravilom že nad trideset let, ker vsak, kdor vlija to zdravilo, javno priznava, da skoro ni boljše zdravila za želodene nerednosti, slab apetit, napoko, glavoboli, itd. Mrs. Katie Senafin nam je pisala 7. avg. t. l. iz Wildona, Colo.: "Trinerjevo ameriško zdravilno grenko vino pripada k tem zdravilom že nad trideset let, ker vsak, kdor vlija to zdravilo, javno priznava, da skoro ni boljše zdravila za želodene nerednosti, slab apetit, napoko, glavoboli, itd. Mrs. Katie Senafin nam je pisala 7. avg. t. l. iz Wildona, Colo.: "Trinerjevo ameriško zdravilno grenko vino pripada k tem zdravilom že nad trideset let, ker vsak, kdor vlija to zdravilo, javno priznava, da skoro ni boljše zdravila za želodene nerednosti, slab apetit, napoko, glavoboli, itd. Mrs. Katie Senafin nam je pisala 7. avg. t. l. iz Wildona, Colo.: "Trinerjevo ameriško zdravilno grenko vino pripada k tem zdravilom že nad trideset let, ker vsak, kdor vlija to zdravilo, javno priznava, da skoro ni boljše zdravila za želodene nerednosti, slab apetit, napoko, glavoboli, itd. Mrs. Katie Senafin nam je pisala 7. avg. t. l. iz Wildona, Colo.: "Trinerjevo ameriško zdravilno grenko vino pripada k tem zdravilom že nad trideset let, ker vsak, kdor vlija to zdravilo, javno priznava, da skoro ni boljše zdravila za želodene nerednosti, slab apetit, napoko, glavoboli, itd. Mrs. Katie Senafin nam je pisala 7. avg. t. l. iz Wildona, Colo.: "Trinerjevo ameriško zdravilno grenko vino pripada k tem zdravilom že nad trideset let, ker vsak, kdor vlija to zdravilo, javno priznava, da skoro ni boljše zdravila za želodene nerednosti, slab apetit, napoko, glavoboli, itd. Mrs. Katie Senafin nam je pisala 7. avg. t. l. iz Wildona, Colo.: "Trinerjevo ameriško zdravilno grenko vino pripada k tem zdravilom že nad trideset let, ker vsak, kdor vlija to zdravilo, javno priznava, da skoro ni boljše zdravila za želodene nerednosti, slab apetit, napoko, glavoboli, itd. Mrs. Katie Senafin nam je pisala 7. avg. t. l. iz Wildona, Colo.: "Trinerjevo ameriško zdravilno grenko vino pripada k tem zdravilom že nad trideset let, ker vsak, kdor vlija to zdravilo, javno priznava, da skoro ni boljše zdravila za želodene nerednosti, slab apetit, napoko, glavoboli, itd. Mrs. Katie Senafin nam je pisala 7. avg. t. l. iz Wildona, Colo.: "Trinerjevo ameriško zdravilno grenko vino pripada k tem zdravilom že nad trideset let, ker vsak, kdor vlija to zdravilo, javno priznava, da skoro ni boljše zdravila za želodene nerednosti, slab apetit, napoko, glavoboli, itd. Mrs. Katie Senafin nam je pisala 7. avg. t. l. iz Wildona, Colo.: "Trinerjevo ameriško zdravilno grenko vino pripada k tem zdravilom že nad trideset let, ker vsak, kdor vlija to zdravilo, javno priznava, da skoro ni boljše zdravila za želodene nerednosti, slab apetit, napoko, glavoboli, itd. Mrs. Katie Senafin nam je pisala 7. avg. t. l. iz Wildona, Colo.: "Trinerjevo ameriško zdravilno grenko vino pripada k tem zdravilom že nad trideset let, ker vsak, kdor vlija to zdravilo, javno priznava, da skoro ni boljše zdravila za želodene nerednosti, slab apetit, napoko, glavoboli, itd. Mrs. Katie Senafin nam je pisala 7. avg. t. l. iz Wildona, Colo.: "Trinerjevo ameriško zdravilno grenko vino pripada k tem zdravilom že nad trideset let, ker vsak, kdor vlija to zdravilo, javno priznava, da skoro ni boljše zdravila za želodene nerednosti, slab apetit, napoko, glavoboli, itd. Mrs. Katie Senafin nam je pisala 7. avg. t. l. iz Wildona, Colo.: "Trinerjevo ameriško zdravilno grenko vino pripada k tem zdravilom že nad trideset let, ker vsak, kdor vlija to zdravilo, javno priznava, da skoro ni boljše zdravila za želodene nerednosti, slab apetit, napoko, glavoboli, itd. Mrs. Katie Senafin nam je pisala 7. avg. t. l. iz Wildona, Colo.: "Trinerjevo ameriško zdravilno grenko vino pripada k tem zdravilom že nad trideset let, ker vsak, kdor vlija to zdravilo, javno priznava, da skoro ni boljše zdravila za želodene nerednosti, slab apetit, napoko, glavoboli, itd. Mrs. Katie Senafin nam je pisala 7. avg. t. l. iz Wildona, Colo.: "Trinerjevo ameriško zdravilno grenko vino pripada k tem zdravilom že nad trideset let, ker vsak, kdor vlija to zdravilo, javno priznava, da skoro ni boljše zdravila za želodene nerednosti, slab apetit, napoko, glavoboli, itd. Mrs. Katie Senafin nam je pisala 7. avg. t. l. iz Wildona, Colo.: "Trinerjevo ameriško zdravilno grenko vino pripada k tem zdravilom že nad trideset let, ker vsak, kdor vlija to zdravilo, javno priznava, da skoro ni boljše zdravila za želodene nerednosti, slab apetit, napoko, glavoboli, itd. Mrs. Katie Senafin nam je pisala 7. avg. t. l. iz Wildona, Colo.: "Trinerjevo ameriško zdravilno grenko vino pripada k tem zdravilom že nad trideset let, ker vsak, kdor vlija to zdravilo, javno priznava, da skoro ni boljše zdravila za želodene nerednosti, slab apetit, napoko, glavoboli, itd. Mrs. Katie Senafin nam je pisala 7. avg

Iz glav. urada S.N.P.J.

IZ URADA GL. POROTNEGA ODBORA.

Na priziv br. Filip Cara, člana društva "Prvi maj" št. 356 SNPJ v Benlku, Ill. je glavni porotni odbor potrdil sklep prve instancice, katere sklep je bil, da se niu od 4. julija naprej ne nakaše več bolniške podpore. Imenovani član je zbolel 19. junija in okrog 4. julija se je pa pričel zdraviti pri nekem indijanskemu zdravniku, ki nima zdravniške diplome.

V zadevi brata Josipa Zidarja, člana društva "Bratje Slovenci" št. 267 SNPJ v Subletu, Wyo. je gl. porotni odbor sklenil, da se mu izplača zastala bolniška podpora, za katero je bil prikrajšan po krivdi društvenega tajnika. Tajnika se pa opozori, da naj redno izvršuje tajniške posle.

Jos. Underwood, Jos. Radtiek, Martin Zelenikar, Frank Somrak.

RACUN

med jednoto in društvi meseca

avgusta 1920.

	Vplačila	Izplačila
1.	226.27	21.00
2.	357.60	90.00
3.	203.43	169.00
4.	177.40	14.00
5.	1,171.39	856.00
6.	233.23	110.50
7.	104.42	27.00
8.	188.07	60.00
9.	239.95	40.00
10.	324.78	1,082.00
11.	125.25	45.00
12.	191.25	39.00
13.	186.97	199.00
14.	146.20	34.00
15.	586.86	281.00
16.	248.34	640.00
17.	98.61	60.00
18.	453.11	287.00
19.	265.74	60.00
20.	192.59	35.00
21.	82.26	35.00
22.	118.28	122.00
23.	97.66	287.00
24.	107.09	60.00
25.	43.39	60.00
26.	211.62	57.00
27.	112.22	56.00
28.	50.81	150.00
29.	115.70	28.00
30.	187.88	159.00
31.	281.00	217.00
32.	58.88	218.00
33.	150.93	70.00
34.	45.94	220.00
35.	138.83	52.00
36.	187.27	221.00
37.	99.80	222.00
38.	151.70	223.00
39.	14.89	224.00
40.	180.32	225.00
41.	124.67	226.00
42.	41.86	227.00
43.	257.27	228.00
44.	265.08	229.00
45.	187.64	230.00
46.	226.14	231.00
47.	110.88	232.00
48.	233.80	233.00
49.	542.07	234.00
50.	139.88	235.00
51.	86.49	236.00
52.	47.48	237.00
53.	233.66	238.00
54.	126.83	239.00
55.	104.77	240.00
56.	138.04	241.00
57.	184.46	242.00
58.	236.55	243.00
59.	297.73	244.00
60.	208.13	245.00
61.	425.80	246.00
62.	63.70	247.00
63.	87.95	248.00
64.	365.81	249.00
65.	101.26	250.00
66.	45.68	251.00
67.	189.37	252.00
68.	62.67	253.00
69.	26.43	254.00
70.	77.11	255.00
71.	145.35	256.00
72.	74.77	257.00
73.	196.42	258.00
74.	334.68	259.00
75.	121.20	260.00
76.	182.30	261.00
77.	72.36	262.00
78.	496.90	263.00
79.	263.80	264.00
80.	201.36	265.00
81.	101.42	266.00
82.	290.71	267.00
83.	344.42	268.00
84.	81.11	269.00
85.	42.40	270.00
86.	150.89	271.00
87.	121.87	272.00
88.	255.67	273.00
89.	286.44	274.00
90.	5.90	275.00
91.	15.31	276.00
92.	111.41	277.00
93.	103.41	278.00
94.	29.27	279.00
95.	83.11	280.00
96.	245.79	281.00
97.	124.76	282.00
98.	176.25	283.00
99.	142.90	284.00
100.	504.50	285.00
101.	189.98	286.00
102.	199.95	287.00
103.	76.34	288.00
104.	104.64	289.00
105.	172.31	290.00
106.	71.94	291.00
107.	120.58	292.00
108.	189.79	293.00
109.	131.48	294.00
110.	120.00	295.00
111.	406.86	296.00
112.	138.93	297.00
113.	120.29	298.00
114.	182.17	299.00
115.	154.38	300.00
116.	303.08	301.00
117.	13.04	302.00
118.	54.88	303.00
119.	584.46	304.00
120.	155.48	305.00
121.	150.56	306.00
122.	192.03	307.00
123.	78.61	308.00
124.	54.30	309.00

Vplačila

Izplačila

321.

322.

323.

324.

325.

326.

327.

328.

329.

330.

331.

332.

333.

334.

335.

336.

337.

338.

339.

340.

341.

342.

343.

344.

345.

346.

347.

348.

349.

350.

351.

352.

353.

354.

355.

356.

357.

358.

359.

360.

361.

362.

363.

364.

365.

366.

367.

368.

369.

370.

371.

372.

373.

374.

375.

376.

377.

378.

379.

380.

381.

382.

383.

384.

385.

386.

387.

388.

389.

390.

391.

392.

393.

394.

395.

396.

397.

398.

399.

400.

401.

402.

403.

404.

405.

406.

407.

408.

409.

410.

411.

412.

413.

414.

415.

416.

417.

418.

419.

420.

Vplačila

Izplačila

521.

522.

523.

524.

525.

526.

527.

528.

529.

530.

531.

532.

533.

534.

535.

536.

537.

538.

539.

540.

541.

542.

543.

544.

545.

546.

547.

548.

549.

550.

551.

552.

553.

554.

555.

556.

557.

558.

559.

560.

561.

562.

563.

564.

565.

566.

567.

568.

569.

570.

571.

572.

573.

574.

575.

576.

577.

578.

579.

580.

581.

582.

583.

584.

585.

586.

587.

588.

589.

590.

591.

592.

593.

594.

595.

596.

597.

598.

599.

600.

601.

602.

603.

604.

605.

606.

607.

608.

609.

610.

611.

612.

613.

614.

615.

616.

617.

618.

619.

620.

Vplačila

Izplačila

91.

92.

93.

94.

95.

96.

97.

98.

99.

100.

101.

102.

103.

104.

105.

106.

107.

108.

109.

110.

111.

112.

113.

nas položaj. Raditega vsi na volje in glasujte za socialistične kandidate.

Članice društva "Roža naprednosti" št. 320 SNP naj se udeležijo polnoštevno prihodnje redne seje 19. septembra t. l., ker imamo na dnevnem redu več zelo važnih zadev, o katerih moramo sklepati. Poleg pa moramo izvoliti tudi novo blaginčarko. — Udeležite se te seje vse one, ki malo kdaj pridete na sejo. — T. Homec, zapiskarica.

Butte, Mont. — V soboto 4. septembra, nekako ob pol enajstri uri zvečer je vstopil v moje stanovanje neki mladi fant star okoli 20 let s samokresom v roki in zaklical: Roke kvilsko, pa kar hitro, in da naj mu izročimo vse opojne pijske in denar, sploh vse, kar imamo. Jaz obstojim in nekaj časa gledam teka fanta, nato pa hitro zagrabim za samokres ter pobijem fanta na tla. Ko je bil na tleh, me je prišel lepo prositi, da naj ga pustim in da naj ga ne pretepam več in me vprašal, kaj bom naredil z njim. Jaz mu odgovorim, da mu ne bom naredil nič zalega, ako bo miren. Med tem časom so pa prišli še drugi gledat, kaj se godi v mojem stanovanju in ko sem jim pojasnil vso stvar, je vsakdo hotel položiti roko na fanta, kar sem jim pa zabranil. Izročil sem ga policijskim oblastim. Ko so na policiji preiskali njegov samokres, so opazili, da je imel v samokresu štiri prazne naboje in enega polnega. Fant je bil precej opit.

Naslednji dan pridejo k meni starši tega fanta, po narodnosti so Slovaki, in so me prišli prositi, da naj ga vzamem iz zapora, in da fant ni vedel, kaj da je delal. Jaz sem jim odgovoril, ako fant ni vedel, kaj je delal, zakaj ni vzel metle mesto samokresa. Ker pa jaz starika tega fanta dobro poznam, sem jim obljubil, da bom storil, kolikor je v moji moči. Na policiji postaji so pa hoteli preiskati, kje je fant dobil toliko opojne pijske, da se je opil in koliko je plačal za njo. Fant se je prestrašil in vse priznal. Dotlej, ki je predač fantu opojne pijske, je bil potem kaznovan s sto dolarjev denarnih globe, ker mu je dal preveč in se mladoletnemu fantu. — Opozorjam vas, rojake, bodite previdni, komu boste dali kako opojno pijsko, da ne pridete v kakšno nevarno zadrego. Staršem pa resno svetujem, da držijo doma otroke in jim dajte mletko mesto opojnih pijsk, da ne bodo potem delali kakšne neumnosti. — Charles Proportnik.

Ledena doba v Evropi.

Konec.

Temperatura v ledeni dobi je bila za pet stopinj nižja od sedanjih povprečnih letnih temperatur v Evropi. Sicer je ta številka zelo majhna in morda bo nerazumno odkimaval z glavo, češ, da to ni mogoče. Meja večnega snega je padla za tisoč metrov. In ako bi sedaj padla srednja letna temperatura za pet stopinj Reamirja ali 43,2 Fahrenheita, v Rimu, bi Rim zamenjal z ozirom na srednjo letno temperaturo s Parizom, Milan s Varšavo. Povprečna letna temperatura Chicaga znaša približno 60 stopinj Fahrenheita in za časa ledene dobe je bila povprečna letna temperatura tega kraja, kjer je sedaj mesto Chicago samo okrog 23.

Razni učenjaki so si že dolgo časa belili glave, kaj je bilo vzrok, da je temperatura padla tako nisko, da je bila cela srednja Evropa pokrita s snegom in da so se razprostirali v Evropi tako ogromni ledeniki. Dosedaj so v večini vsi učenjaki, ki so proučevali ledeno dobo in vzroke, vlad katerih je temperatura padla tako nisko, edini v tem, da je treba vzroke iskati na zemlji sami in ne kje drugje.

Temperatura na zemlji je velika odvisna od delovanja ognjenikov, in koliko ogljikove kisline je v zraku. Čim več ogljikove kisline je v zraku, tem večja je gorkota, katero pošilja sonce na zemljo. Ogljikova kislina namreč zabranjuje sončni gorkosti, katero dobi zemlja, izpuhtevanje. In čim več je ogljikove kisline v zraku, tem več gorkote ostane na zemlji. Poleg ogljikove kisline imajo tudi vodne pare to svojstvo, da zabranjujejo prehitro izhlapevanje gorkote. Toda vodni hlapi se takoj pričnejo zgoščevati, kakor hitro postaja zrak bolj hladen in sicer v dveh oblikah:

blizu zemlje imenujemo to zgoščene vodne hlape megla, in višje so oblaki. Dočim se vodni hlapi zgostijo vlad hladne zemeljske površine, nastanejo oblaki vlad vlažnega zraka. In čim gostejši so oblaki tem manj sončnih žarkov prodere skozi in za toliko manj sončne gorkote pride na zemljo. In vlad tega postaja zemeljska površina vedno bolj mrzla, in posledica tega je, da tudi zrak postaja bolj mrzel. In čim mrzlejši postaja zrak, tem gostejši so oblaki in polagoma se ti vodni hlapi vedno bolj zgoščujejo dokler ne zmrznejo ali kristalizirajo v podobni snežink, ki potem padajo na zemljo.

Preračunano je, da se sedaj nahaja v zraku okrog 0,03 odstotkov vsega ozračja ogljikove kisline. Ako bi se ta množina ogljikove kisline znižala za 0,6 odstotkov sedanje množine, ali da bi se v zraku nahajalo samo 0,02982 odstotkov ozračja ogljikove kisline, bi nastopila po mnenju profesorja Svante Arrheniusa ponovno ledena doba v osrednji Evropi in Ameriki. Vled padca množine ogljikove kisline na tako nisko stopinjo, bi padla tudi temperatura med 40. in 60. severno širino za okrog 43,25 stopinj Fahrenheita, kar bi bila posledica da bi se osrednja Evropa in Amerika ponovno odela v sneženi ledeni plašč.

V opisu "Pradobni človek" je bilo nekoliko omenjeno, da je bila temperatura v severnih krajih milejša kot je danes in da so vsevale v severni Evropi in celo Sibiriji celo južne rastline in ob izlivu reke Temze, ki teče skozi London, je bila popolnoma južna vegetacija. Temperatura je bila za 52,25 stopinj višja od sedanjih. Ako bi znašala množina ogljikove kisline trikrat več od sedanjih bi nastopila ista temperatura. Sploh je bila temperatura v prazgodovini zemlje milejša kot je sedaj in to vlad tega, ker je bilo v tisti dobi več ogljikove kisline. Toda temperatura od ekvatorja ni bila vedno enaka, vlad kot je sedaj.

Viri ogljikove kisline v ozračju so vulkanični izbruh in izhlapevanje ogljikove kisline iz raznih ostankov nekdanjih vulkaničnih izbruhov. Največ ogljikove kisline, ki nastane pri vulkaničnih izbruhih porabijo rastline, katero rabijo pri svoji rasti. Sicer se razvije veliko ogljikove kisline tudi pri razpadanju organskih tvarin, katere se pa zopet porabi. Preračunano je, da se napravi letno okrog 13,000 milijonov ton ogljika samo pri razpadanju organskih tvarin, kateri zopet oksidira ali izpremeni v ogljikovo kislino, iz katere odpaajo rastline in sploh vsa živa bitja svoje življenje. Kajti brez ogljikove kisline bi ne mogla živeti nobena organska stvar na zemlji. In čim več ogljikove kisline je v zraku, tem bujnejše je vse organsko življenje na zemlji.

Omenjeno je že bilo, da pride v ozračje največ ogljikove kisline pri vulkaničnih izbruhih: Čim živahnejši so vulkani tem več ogljikove kisline pride v zrak in posledica tega je, da je temperatura večja. Kolikor so mogli dosedaj doznati razni učenjaki, so pred nastopom ledene dobe bili ognjeniki takorekoč mrtvi in vlad tega ni prišlo v ozračje toliko ogljikove kisline, kot jo je bilo potrebno in zrak se je ohlapeval bolj in bolj in nastopila je ledena doba. Akoravno so vulkanični izbruh velika katastrofa za prizadeti okraj, kljub temu so zelo blagodejni za vse organsko življenje in slovestvo in ako bi ognjeniki za nekaj časa popolnoma ugasnili, bi nastopila ponovno ledena doba.

STROJNIKI SO SE PRIDRUŽILI STAVKI IZ SOLIDARNOSTI.

Chicago, Ill. — Sedem sto strojnikov, ki delajo v treh tovarnah American Can kompanije, so stavkali iz solidarnosti do svojih tovarišev, ki štrajkajo v tovarnah omenjene kompanije na vzhodu. Strojniki zahtevajo, da se poviša meza od ure na en dolar.

VIHAR JE NAPRAVIL ŠKODO NA SADRU.

Sturgeon Bay, Wis. — Vihar, ki ga je sprimljala debela toča, je napravil za sto petdeset tisoč dolarjev škodo na sadnem drevju in na polju.

Adolfo De La Huerta.

Piše Jože Žnidarič, Mexico City.

Legalna doba de la Huertove provizorične vlade se bliža svoji mu koncu; prihodnjo nedeljo so volitve, ki imajo odločiti, kdo bo bodoči mehiški predsednik, če sploh more biti govora o kakšni odločitvi z ozirom na dejstvo, da ni v resnici pravzaprav več kandidatov kot en sam — Alvaro Obregon.

Kakšno je bilo delovanje, kakšni uspehi, ki jih de la Huerta lahko zaznamuje tekot svojega kratkega uradovanja v Narodni palači? V kakšnem stanju bo prevzel novi predsednik v roki vaje te nikdar mirne dežele?

Cez glavo je bilo problemov, ki so čakali rešitve, ko je po zmagi zadnje revolucije ter po sklepu narodne skupščine zasedel sedaj predsedniški stolec mladi revolucionarni guverner države Sonora, nič manj pa se jih ni nakopilo čilo tekot njegovega delovanja. Brez pridržka se mu mora šteti v čast, kako je znal razvoljati zapletljive, nad kojimi je celo stari in sviti hujak Carranza, kateremu ne bo nihče odrekati dovolj visokih državnih zmagovalnih, zastoj ključal nad šest milijonov let.

Ko so po begu Carranzove vlade zasedli Obregonovi revolucionarni glavno mesto, je bila pacifikacija dežele stvar, nad katero so dvomeč stresali glavo in razena celo najslepejši optimisti; trajna koalicijska zmagovalcev, Carranzovi protirevolucionarji, Fellos Diaz, Villa, Manuel Pelaez, Zapatisti itd., vse to so bile težkoče, katerim je bilo treba smelo pogledati v obraz in lahko se je štel pogumnim politik ali general, kojega ni oplašil njih izraz. Armada, razkrojena v nebroj enot in enot, vsaka s svojimi posebnimi vojaško-političnim voditeljem, državna blagajna — kot vedno po vsaki vojni ali revoluciji — prazna, hladno, za ničevanje ali celo sovražništvo in jini; vse črna, kamor se je ozrl o oko.

De la Huerta je takoj spoznal, najbrž ne toliko iz pridobljenih izkušenj, kolikor iz prirojen intuicije, da bo z jeldom težko krotiti toliko procehskih pokasti, zato tudi raje speli na politiko in diplomacijo kot na svojo vojaško silo, morda morda pri

tem na kak pregovor, ki tudi v španskem kaj silnega pomeni: "Dobra beseda povsod odprto pot najde." Sprejemal je vse revolucionarnih voditeljev brez izjeme, ki so se prej bili proti Carranzu in z modro popustljivostjo je dosegel pri vseh, da so odložili orožje ter se spremenili iz nevarnih vladnih sovražnikov v njene zveste prijatelje in zaščitnike. Tako se lahko reče, da je danes osrednja vlada prvič od izbruha Maderove revolucije naprej prista vsakega pomembnejšega notranjega sovražnika in da morejo zopet teči železnice od severa do juga in od vzhoda do zahoda republike mirno in brez vsakega vojaškega spremstva; zastava de la Huerte, ki je ne more odrekati ali podočenevati niti njegov najzagrizenejši nasprotnik.

Da se mu je vse to lahko posrečilo, je treba poleg njega lastni bistroumnosti in občutnosti deloma pripisovati tudi socialni situaciji, v kateri se nahaja dežela dandanes.

Dan, ob katerem se imajo po državni ustavi vrstiti predsedniške volitve, je skoro trkal na vrata; če bi bil ostal še Carranza v sedlu, ne bi bilo preostajalo raznim revolucionarnim strankam nič drugega kakor odložiti orožje ter se udati kot premagane njegovi vladni in na ta način doseči možnost soudeležbe pri volitvah ali pa jih kratkoma ignorirati; ona in druga stvar, kot si vsakdo lahko misli, bi imela zanje svoje neprimike, ki pa so izgubile avtomatično z zmago hote ali ne hote ujedinjenih anti-carranzistov.

Položaj, ki je nastal na ta način, je bil za vse ugoden; nikomur ni bilo treba "kapitulirati", vsi so bili "zmagovalci" in zato vsi z enako pravico delovati v isto prostostjo za udeležitev svojih posebnih namenov. Obenem je bilo vsem jasno, da bo nova situacija takojtakoz provizorična, kratkotrajna, in tudi če bi se bilo treba v sedanjem slučaju tem ali onemu malo potajiti, to mnenje stoji ne bo trajalo več kot par mesecev, nakar pride soje res prava in definitivna rešitev politična, kateri si je pa seveda lahko vsakdo predstavljal po svoje.

Kratkoma, vzrok ta ali oni, končala večja ali manjša uspehi, ki jih je dosegel na polju pomirjenja republike, morda trajnega, morda zopet samo provizo-

rinčega, so neutajljivi: dne 5. septembra 1920 bodo volili zopet tako v Civavi kot Morelosu, v Vera Cruzu kot po Yucatanu, tako villisti, kot feliksisti, kot carranzisti in obregonisti, tako liberalci, kot klerikaleci in kot vsi drugi.

K tekočam, ki so obstojale že ob prevzemu vlade, so se pridružile tekot njegovega delovanja še vsakovrstne druge, notranje kakor zunanje.

K tem zadnjim moramo predvsem prištevati one z ameriškimi petrolejskimi veldružbami. Ob padcu Carranza so gojili ameriški petrolejski magnati, ki imajo svoje interese v Mehiki in na kojih delu stoji poleg drugih Rockefeller in Doheny ter Anglež Lord Cowdary, vsakovrstne nade, da bo nova vlada omilila zakone, ki jih je vpostavila v blagor naroda prejšnja, kar se tiče pridobivanja in izvoza mehiškega zemeljskega olja in njega derivatov. Pošiljali so nebroj delegacij, prosili in molodovali najprej in potem žugali, da la Huerta pa je stal trdno na stališču stare vlade in je rešitev zadeve vedno previdno odlašal, češ, da on sam nima pravice spreminjati ustave in da bo šele bodoči kongres v stanju razmotrivati in končno odločiti glede njihove zadeve. Vse kaže, da je imel tudi tu uspeh, kajti te dni so plačale kompanije več milijonov pezo davka, ki so ga dolgovala še izza prejšnje vlade.

Nič manj neprimlik mu ni nudila notranja izvenrevolucijska politika. Če se je nekdanjo Maderovo vlado še vedno lahko smatralo za kapitalistično in buržoazno in Carranzovo za liberalno-revolucionarno, tedaj moramo reči o de la Huertovi, da je vsaj najmanj in v gotovem pomenu besede konservativno-revolucijska; gotovi opazovalci jo primerjajo z nekdanjo Kerenskijevo v Rusiji. Ne samo, da se govori o njezi namem, da je po prepričanju radikalni socialist, k isti politični struji pripadajo tudi: general Calles — vnjni minister, Gasco — guverner Zveznega distrikta (Distrito Federal), general Ramirez Garrido — glavni šef mestne policije v Mehiki, Licencado Soto y Cama — pooblaščenec za razdelitev veleposvetov, Luis Morones — glavni ravnatelj vladnih tovarn za municije, Licencado José Vasconcelos — ravnatelj univerze in več drugih visokih javnih uradnikov, katerih imeno-

vaje je odvisno od predsednika. Če vlada ne pokaže svojega političnega prepričanja jasno na zunan, ima zato svoje tehtne vzroke.

Zanašajoč se nedvomno na vladno naklonjenost, so se začele živahno gibati delavske mase, tako v industrijalno-stavkovnem, kakor v politično-organizacijskem smislu. Stavka za stavko so se mučile in vsakovrstne druge koncesije od strani delodajalcev so bile skoro vedno posledice proglasenih štrajkov.

Svoboda tiska, govora in zbiranja je mislim v malokateri državi dandanes tako popolna kot ravno v Mehiki; močno sindikalistično in komunistično gibanje je v skoro neoviranem teku in organizacija I. W. W. raste vidno ne samo med širšimi delavskimi sloji, temveč celo med vojaštvom. Kapitalistično časopisje sicer vpije, zmerna in bujska na vse pretege, vlada pa si zatiaka oči in ušesa in mesto da bi zapirala, kot je dandanes drugod v navadi — sama opravičuje, češ, svoboda je po naši ustavi zajamčena tako vam, kapitalistom, kakor vašim nasprotnikom.

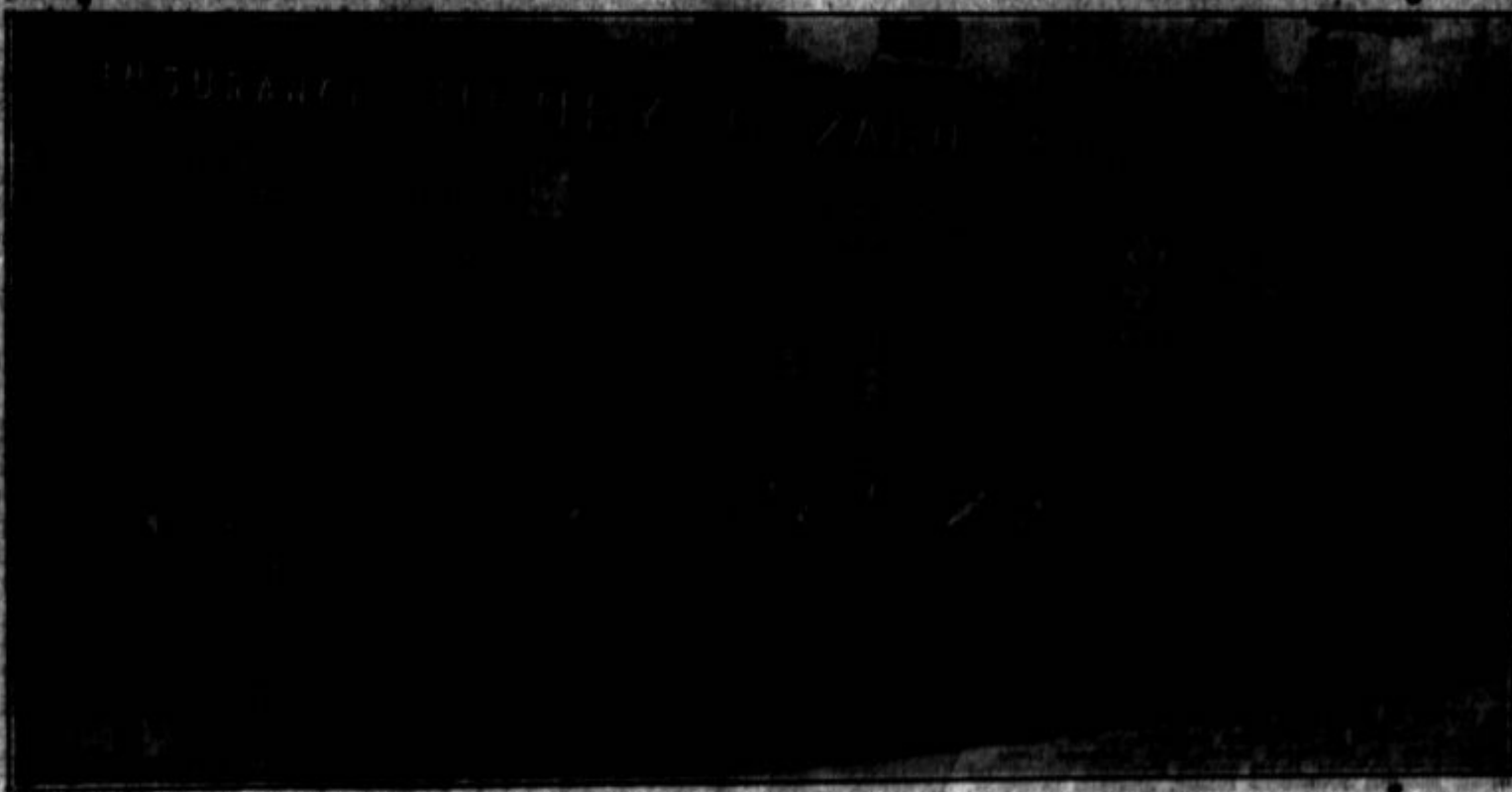
Par mesecev že — in de la Huerta bo izročil vladne zadeve novemu izvoljenemu. Če bo nadaljeval do konca poti, katero si je izbral od začetka in se je držal do danes, se ga bo pretežna večina prebivalstva, posebno priprostega, gotovo spominjala z veseljem in hvaležnostjo.

V Mehiki, koncem avg. 1920.

ŽENSKA POROTA OBSODILA LJUBOSUMNO KINO.

Indiana Harbor, Ind. — Prva ženska porota v tem mestu je obravnavala slučaj dveh žensk in izrekla obsodbo v petih minutah. Ana Mirmak je točila Ano Majko radi razhajenja časti. Spri sta o raditega, ker je Mirmakova zahtevala svojega soproga, ko je sedel z Majkovo pri sladoledu v sladladični, tu potem sta se obkladali s porykami. Ženska porota je razsodila, da Ana Mirmak ni imela poyoda za ljubosumnost niti poovanje zaradi omenjene malenkosti in obsodena je bila na deset dolarjev globe.

Naši prostovoljci, ki so se povrnili z bojišča

Oddelek jugoslovanskih prostovoljcev, ki so pred kratkim dospeli iz stare domovine na parobrodu "Rochambeau" in so hot gostje pri jugoslovanskem bankirju. (z leve bankirja Zaro).

HENRY C. ZARO, 39 Cooper Square NEW YORK CITY

Tristoipetdeset naših junakov je prišlo pred kratkim s parobrodom "Rochambeau" iz stare domovine — Jugoslavije. Poglejte njih lica, kako so zadovoljni, kar so srečno izvršili veliko delo, katerega so pričeli naši rojaki, namreč Jugoslavijo. S seboj so prinesli najlepše spomine in ločili so se žalostnega srca krasnih zelenih planin, gozdov in rek, naših lepih poljan in rodovitnih polj, katere se smehljajo polna žitnaga klasja, kot da se je vsulo suho zlato. Poslovili so se od svojcev in junakov, ki mora še sedaj marsikateri izmed njih prenašati strah in trepet pred sovražnikom, poslovili so se od svojih milih dragih, katerih niso videli celih pet let, za časa strašne svetovne vojne. Sicer se niso poslovili za vedno, temveč le za kratko dobo, dokler ne urede svojih stvari tukaj v Ameriki, in se bodo zopet vrnili k svojim dragim, ker je tukaj vsaka minuta-leto dni. V New Yorku so sprejeli te hrabre borilce razna društva z vso slavnostjo, in priroten je tudi bil jugoslovanski generalni konzul in med drugimi tudi jugoslovanski bankir Henry C. Zaro, kakor tudi njegov upravitelj Aco Petrovich. — Vam vsem je dobro znano njegova prijaznost napram jugoslovanskemu narodu, kako je že ob času splošne svetovne vojne, ki je odtrgal večje število naših rojakov in jih pripeljal seboj v Ameriko, torej tudi sedaj se ni mogel umakniti pri ti slavnosti ob sprejemu tih junakov, da bi se ne odzval in po svoji moči pomagal, privedel jih v svoj dom, kot kaže gornja slika, da so se pri njemu pogostili, ter da jim je na vidni način pokazal njegovo prijateljstvo.

Ti dobrovolci ne bodo nikdar pozabili ta krasni sprejem in gostoljubnosti gospoda Zaro.

